

# AUTTAMINEN JA LÄHIMMÄISENRAKKAUS

– KYSELYTUTKIMUS SAAPAS-VAPAAEHTOISTEN MOTIVAATIOSTA JA KRISTILLISYYDEN VAIKUTUKSESTA HEIDÄN MOTIVAATIOONSA

Marja Kortekangas ja

Eeva-Riitta Arffman

Opinnäytetyö, syksy 2017

Diakonia-ammattikorkeakoulu

Sosiaali-alan koulutusohjelma

Sosionomi (AMK)

ja kirkon nuorisotyönohjaaja

## TIIVISTELMÄ

Kortekangas, Marja ja Arffman, Eeva-Riitta. Kyselytutkimus FestariSaappaan vapaaehtoisten motivaatiosta ja kristillisyyden vaikutuksesta heidän motivaatioonsa. Diak Helsinki, syksy 2017, 50 sivua, 2 liitettä

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, mitkä tekijät motivoivat FestariSaappaan vapaaehtoisia työssään ja miten Palveluoperaatio Saappaan kristillisyyden vaikutus heidän motivaatioonsa. Tavoitteena oli tuottaa Palveluoperaatio Saappaan työntekijöille tietoa, jonka avulla he voivat kehittää FestariSaappaan toimintaa.

Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena Webropol-alustalla kesä-heinäkuussa 2017. Kyselyyn vastasi 48 vapaaehtoista. Kyselyssä kysyttiin FestariSaappaan toimintaan osallistumisesta, motivaatiosta, kristillisyyden merkityksestä ja työntekijöiltä saadusta tuesta.

Opinnäytetyön aineistonkeruumenetelmä oli kyselytutkimus. Aineistoa analysoitiin kvantitatiivisesti, mutta avoimia vastauksia myös laadullisen tutkimuksen keinoin. Aineistoon perehdyttiin aineistolähtöisesti teemoittelun avulla. Vastaukset teemoiteltiin tutkimuskysymysten avulla ja teemoiksi nousivat motivaatio ja lähimmäisenrakkaus.

Opinnäytteen keskeisimpien tulosten mukaan vapaaehtoisia motivoivia tekijöitä ovat auttaminen, työn kokeminen tärkeäksi ja kokonaisuudessaan Palveluoperaatio Saappaassa mukana olevat ihmiset. Kristillisyyden näkyi lähimmäisenrakkauteen ja kaikki vastaukset linkittyivät jollain tavalla lähimmäisenrakkauteen.

Asiasanat: kirkon erityisnuorisotyö, etsivä nuorisotyö, katutyö, motivaatio, kristillisyyden vaikutus, vapaaehtoistyö, Saapas, kyselytutkimus.

## ABSTRACT

Kortekangas, Marja and Arffman, Eeva-Riitta. A questionnaire survey of volunteering at festivals in Saapas. 50 pages, 2 appendies. Language: Finnish. Helsinki, Autumn 2017. Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor in Social Services.

The aim on the thesis was to study what are the factors which motivates volunteers and how Christianity is shown on their job. The purpose was to produce knowledge for the employees of Palveluoperaatio Saapas to help them improve FestariSaapas.

The study was realised as a questionnaire survey in June and July in 2017. The survey was answered by 48 volunteers. The questions were about participation to FestariSaapas, the factors of motivation, the status of Christianity and support from the employees.

Volunteers considered that the most motivating things were helping others, and the other volunteers of Palveluoperaatio Saapas. Volunteers had the feeling that their work was important. The status of Chirstianity showed as charity.

Keywords: church youth work, outreach youth work, detached youth work, volunteer work, survey, motivation, Christianity

## SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	6
2 KIRKON ERITYISNUORISOTYÖ.....	7
2.1 Erityisnuorisotyö ennen ja nyt.....	7
2.2 Kirkon erityisnuorisotyön missio ja arvot.....	9
3 ETSIVÄ NUORISOTYÖ.....	11
3.1 Etsivän nuorisotyön määrittelyä.....	11
3.2 Katutyö etsivän nuorisotyön muotona.....	12
4 PALVELUOPERAATIO SAAPPAS.....	14
4.1 Palveluoperaatio Saappaan historiaa.....	14
4.2 Saappaan toiminta.....	15
5 VAPAAEHTOISTYÖ.....	17
5.1 Vapaaehtoistyön määrittelyä.....	17
5.2 Kirkon vapaaehtoistyö.....	18
5.3 Vapaaehtoistyö ja nuoret.....	19
6 MOTIVAATIO.....	20
6.2 Sisäinen ja ulkoinen motivaatio.....	20
6.3 Motiivit vapaaehtoistyössä.....	21
7 OSALLISUUS.....	22
7.1 Osallisuuden määritelmä.....	22
7.2 Osallisuus ja kirkko.....	22
8 KRISTILLISYYS.....	24
8.1 Kristillisyyden määrittelyä.....	24
8.2. Kristillisyyden tulevaisuus.....	25

9 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET .....	26
9.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet .....	26
9.2 Tutkimuskysymykset .....	26
10 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS .....	27
10.1 Opinnäytetyön yhteistyötaho .....	27
10.2 Aineiston keruu .....	27
10.3 Aineiston analysointi .....	28
11 TULOKSET .....	29
11.1 Aktiivisuus Palveluoperaatio Saappaan toiminnassa .....	29
11.2 Aloittaminen Palveluoperaatio Saappaassa .....	29
11.3 Vapaaehtoisten saama tuki ja apu .....	30
11.4 Motivoivat tekijät .....	31
11.5 Kristillisyyden vaikutus .....	35
12 JOHTOPÄÄTÖKSET .....	38
13 POHDINTA .....	41
13.1 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus .....	41
13.2 Omia ajatuksiamme opinnäytetyön tuloksista .....	42
13.3. Oma ammatillinen kehittyminen .....	42
13.4 Tutkimuksen käyttö ja jatkotutkimus .....	43
LÄHTEET .....	45
LIITE 1 .....	49
LIITE 2 .....	50

# 1 JOHDANTO

Vapaaehtoisilla on nykyään tärkeä rooli seurakunnan toiminnassa. Heitä on eri-ikäisiä ja eri työaloilla ja he toimivat erilaisissa tehtävissä. Nuoria vapaaehtoisia tulee mukaan seurakunnan toimintaan erityisesti isoskoulutuksen ja isosena toimimisen jälkeen. Monissa Suomen evankelis-luterilaisissa seurakunnissa toimii Palveluoperaatio Saappaan ryhmä.

Palveluoperaatio Saapas on yksi ev.lut. kirkon erityisnuorisotyön muodoista. Työ on etsivää nuorisotyötä, jonka tarkoitus on kohdata ja auttaa niitä nuoria, joita ei muuten tavoiteta. Saappaan eri toimintamuotoja ovat FestariSaapas, NettiSaapas ja KatuSaapas. Saapas on vapaaehtoistyötä, eikä siis toimi ilman aktiivisia vapaaehtoisia. Erityisnuorisotyön muotona Saapas on edelleen ajankohtainen ja tarpeellinen toimintamuoto, jonka takia vapaaehtoisten motivaatio on tärkeää.

Idea opinnäytetyöhömmme lähti Palveluoperaatio Saappaan tarpeesta selvittää tekijöitä, jotka motivoivat heidän festivaalitoiminnassaan toimivia vapaaehtoisia. Saappaan kristillisyyden vaikutus nousi omasta kiinnostuksestamme, koska siitä näkökulmasta ei ollut paljon aikaisempaa tietoa. Myös Palveluoperaatio Saapas haluaa olla näistä tekijöistä perillä, jotta vapaaehtoistyötä voitaisiin kehittää ja vapaaehtoisten motivaatiota voitaisiin ylläpitää.

Tämän opinnäytteen aiheena on tutkia FestariSaappaan vapaaehtoisten motivaatiota ja Palveluoperaatio Saappaan kristillisyyden vaikutusta heidän motivaatioonsa. Selvitämme näitä asioita tutkimuskysymyksiemme avulla, jotka ovat: Mitkä tekijät motivoivat FestariSaappaan vapaaehtoisia ja miten Palveluoperaatio Saappaan kristillisyyys vaikuttaa vapaaehtoisten motivaatioon. Keskeisimpinä käsitteinä käytämme erityisnuorisotyötä, vapaaehtoistyötä, motivaatiota, osallisuutta ja kristillisyyttä.

## 2 KIRKON ERITYISNUORISOTYÖ

### 2.1 Erityisnuorisotyö ennen ja nyt

Nykyaikainen kirkollinen nuorisotyö alkoi saada hahmoaan toisen maailmansodan jälkeisinä vuosina 1940-luvun puolivälistä eteenpäin. Toiminnan painopiste siirtyi tässä vaiheessa ratkaisevasti järjestöistä seurakuntiin. Kirkon keskushallinto alkoi määrätietoisesti kehittää kristillistä kasvatusta ja nuorisotyötä. (Launonen 2007, 80.)

Monet kaupunkiin muuttaneet nuoret kärsivät sopeutumattomuudesta ja psyykkisistä häiriöistä, joihin saattoi liittyä myös huumeiden tai alkoholin käyttöä. Tutkimukset osoittivat 1950-luvun lopulla, että useat maalta tulleet olivat joutuneet huonoille teille kaupungeissa. Nuorisotyöntekijät havaitsivat, ettei kaikkia pystytty tavoittamaan perinteisin menetelmin ja että tavoittamatta jäivät juuri ne, jotka ehkä kaikkein eniten tarvitsivat tukea elämäänsä. 1960-luvun aikana erityisnuorisotyöksi vakiintunut toiminta tavoitti yhä uusia kohderyhmiä ja laajeni. Kyse oli selvästi erilaisesta nuorisotyöstä, jossa tavoite ei ollut nuorten sosiaalistaminen johonkin ideologiaan tai malliin eikä nuorten persoonallisen kasvun tukeminen, vaan ilmenneiden puutteiden tasoittaminen ja vaikeuksien korjaaminen. Erityisnuorisotyö erosi muusta nuorisotyöstä siinä, että sen kohderyhmä oli uudella tavalla valittu. Työ kohdistettiin sellaisiin, jotka jonkin erityisen vaikeuden takia tarvitsivat tukea. (Lund 2007, 135.)

Apua tarvitsevien auttaminen on aina ollut kirkon perustehtävä ja erityisnuorisotyö on yksi kirkon auttamisen muodoista. Sen perusteet löytyvät Raamatusta Jeesuksen antamasta kastekäskystä (Matt. 28:18–20), rakkauden kaksoiskäskystä (Mark. 12:28–32) ja kultaisesta säännöstä (Matt. 7:12). Näiden ohjeiden mukaan erityisnuorisotyötä tehdään kohtaamalla erityistä tukea tarvitsevia lapsia, nuoria ja perheitä arjen keskellä, ilman ehtoja. (Läsnäolon nuorisotyö 2015.) Kirkon perustehtäviä ovat kasvatusta, julistus, palvelu ja lähetys. Erityisnuorisotyössä keskitytään jokaiseen niistä ja erityisesti siinä korostuu kasvatusta ja palvelu eli diakonia.

Kirkkojärjestyksen mukaan diakonian ja erityisnuorisotyön tehtävä on auttaa erityisesti niitä, joiden hätä on suurin ja jotka eivät muulla tavalla saa apua (Kirkkojärjestys, luku 4, 3 §). Erityisnuorisotyötä voidaan siis kutsua myös nuorisodiakoniaksi. Työ tähtää yksinäisyyden ja ulkopuolisuuden torjumiseen, lapsen ja nuoren voimistumiseen sekä hänen osallisuutensa ja hyvinvointinsa vahvistamiseen. (Läsnäolon nuorisotyö 2016, 10.)

Erityisnuorisotyön tehtävänä on tavoittaa erityistä tukea tarvitsevat nuoret ja tarjota apua heidän elämäntilanteeseensa. (Palveluoperaatio Saapas i.a.) Erityisnuorisotyö toteutuu käytännössä paikallisissa seurakunnissa ja seurakuntayhtymissä kirkon palkattujen työntekijöiden ja vapaaehtoistyöntekijöiden toimesta. Erityisnuorisotyössä kirkko menee konkreettisesti kansan keskelle, jalkautuu toimistoista ja virastoista ihmisten arkiseen elämään ja vapaa-aikaan. Erityisnuorisotyöpainotteisessa nuoriso- ja varhaisnuorisotyössä tarjotaan nuorille kaikkea heidän tarvitsemaansa apua, tukea ja palvelua mm. kasvamisen, jaksamisen ja ihmissuhteiden kysymyksiin. (Nivala 2005, 142–143.)

Terminä erityisnuorisotyö on helppoa ymmärtää väärin. Sanan ”erityis-” voi ajatella liittyvän johonkin ulkopuoliseen, tavallisesta poikkeavaan. Pahimmillaan termin väärinymmärrys voi lisätä leimautumista ja ihmisten jakautumista onnistujiin ja heihin, jotka eivät pärjää elämässä. Termi pitää siis ymmärtää sen syvällisen, positiivisen merkityksen kautta. Jokainen lapsi ja nuori on erityinen, oma itsensä. Ainutlaatuinen, Jumalan luoma ihme. Silloin kun lapsi tai nuori tarvitsee apua, on hän erityisessä asemassa, koska hän saa apua Jumalalta ja seurakunnalta. Jokainen lapsi ja nuori on oma, tärkeä yksilönsä, mutta hän on myös osa erilaisia ryhmiä ja yhteisöjä. Myös yhteisöt ovat erityisiä ja ihmeitä Jumalan silmissä. Yhteisöt pysyvät ja samanaikaisesti muuttuvat ja kehittyvät, luoden aina uudenlaisen turvallisen yhteisön erityisille ihmisille. Se on myös kirkon erityisnuorisotyön tehtävä; etsiä ja löytää apua ja tukea tarvitsevat. (Läsnäolon nuorisotyö 2016, 7.)

Kirkon erityisnuorisotyö on asenne ja työote, joka kaikkien seurakunnan kasvatustajien tulee omaksua. Erityisnuorisotyö on pitkäjänteistä kasvatustyötä nuoren elämäntilanteen tukemiseksi ja helpottamiseksi. Työ on erityistä siksi, että sen toiminta kohdennetaan yksilöihin, pieniin ryhmiin tai tiettyyn ilmiöön. Tällaisella



rajauksella työ pystytään kohdentamaan juuri sitä eniten tarvitsevaan kohderyhmään. (Nivala 2005, 143.)

## 2.2 Kirkon erityisnuorisotyön missio ja arvot

Erityisnuorisotyön mission mukaan työ on etsivää, kohtaavaa ja läsnäolevaa. Työn yleistavoite on, että nuori kokee olevansa hyväksytty ja löytää mielekkyyden elämälleen Jumalan luomana ja lunastamana. Erityisnuorisotyön arvoja ovat nuorten kunnioittaminen, välittäminen ja toivon ylläpitäminen. (Läsnäolon nuorisotyö 2015.)

Kunnioittamisen lähtökohtana on nuoren turvallisuus ja itsemääräämisoikeus. Turvallisuudesta voidaan puhua henkilökohtaisena, johon sisältyy myös sosiaalinen turvallisuus. Lapsella ja nuorella on oikeus omiin rajoihin, mutta myös aikuisen tukeen ja läsnäoloon. Kokonaisvaltainen turvallisuus edellyttää työntekijöiltä ymmärrystä ihmisten ja seksuaalisuuden moninaisuudesta. Tietyt sanat tai sanavalinnat voivat huomaamattaan sulkea ihmisiä ulkopuolelle, mutta kirkossa ketään ei haluta sulkea ulkopuoliseksi. On siis tärkeää huomioida se, kuinka moninaisia nuoret, heidän perheensä ja elämänsä voivat olla. Sosiaalisen turvallisuuden liittyy myös kiusaaminen ja sen ehkäisy. Kiusaamisen ja syrjinnän muotoja on monia ja yksi erityisnuorisotyön tehtävistä on etsiä aktiivisesti tapoja, joilla edellä mainittuja muotoja voidaan ehkäistä ja niihin puuttua. Kirkossa ketään ei haluta leimata ulkopuoliseksi ja kaikki kelpaavat. Lapsen ja nuoren kunnioitus sisältää myös hänen vakaumuksena kunnioittamisen. Jokainen ihminen otetaan vastaan vakavasti huolimatta hänen taustastaan ja elämäntilanteestaan. Häntä arvostetaan omana itsenään eikä tuomita sanojen tai tekojen perusteella. Viimeisenä asiana lapsen ja nuoren kunnioittamiseen kuuluu lainmukaisuus, eli vaitiolosäännöksiä ja kyseiseen tapaukseen liittyvien lakien noudattaminen. (Läsnäolon nuorisotyö 2016, 18.)

Toinen erityisnuorisotyön arvo on välittäminen. Käytännössä lapsesta ja nuoresta välittäminen tarkoittaa kohtaamista. Läsnäolo ja kuunteleminen ovat tärkeitä välineitä, jotta kohtaaminen on aito ja lapsi tai nuori todella kokee, että hänet on

kohdattu omana itsenään. Välittäminen voi tapahtua tunnetasolla empatian ja myötätunnon avulla, mutta se voi tarkoittaa myös käytännön toimia lapsen ja nuoren hyvinvoinnin parantamiseksi. Välittämisen arvon pyrkimyksenä on, että lapsi ja nuori kohdataan tasa-arvoisena ja aidosti kaikissa tilanteissa. Erityisnuorisotyöohjaajan rooli on olla turvallinen aikuinen, jolle lapsen tai nuoren on helppo tulla puhumaan ja kertomaan elämästään. Välittämällä aidosti lapsesta ja nuoresta tämä voi löytää omat myönteiset voimavaransa, mutta samalla hän oppii rajojen merkityksen. (Läsnäolon nuorisotyö 2016, 18.)

Sekä kunnioittamisessa, että välittämisessä on tärkeää positiivisuus ja toiveisuus tulevaisuuden suhteen. Toivon ylläpitäminen on myös kolmas erityisnuorisotyön arvo ja se sitoo kaksi edellistä kokonaisuudeksi. Taustasta ja elämäntilanteesta huolimatta, jokaisella lapsella tai nuorella on oikeus tulevaisuuden näkymiin ja omiin haaveisiin ja unelmiin. Erityisnuorisotyön tehtävänä on tietoisesti lisätä uskoa ja toivoa suhteessa tulevaisuuteen. Erityisnuorisotyöohjaaja voi olla lapsen ja nuoren elämän kannalta ratkaiseva aikuiskontakti, jonka avulla elämässä pääsee eteenpäin. Aina lapsia tai nuoria ei kuitenkaan ole helppo tavoittaa. Tärkeää on osallistaa lapsia ja nuoria, jotta he kokevat kuuluvansa joukkoon. Lapsi tai nuori saa olla mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa tehtävää työtä, jolloin se on hänelle mielekästä ja kiinnostavaa. Mahdollisuus osallisuuteen itselleen tärkeissä asioissa on ratkaisevaa ihmisen identiteetin kehittymisen kannalta. (Läsnäolon nuorisotyö 2016, 18.)

### 3 ETSIVÄ NUORISOTYÖ

#### 3.1 Etsivän nuorisotyön määrittelyä

Nuorisolaissa etsivä työ määritellään seuraavasti:

Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. (Nuorisolaki 1285/2016).

Teoksessa Etsivän katse (2014) etsivä työ erotetaan kahteen eri toimintamuotoon, katutyöhön ja etsivään nuorisotyöhön. Jaottelun mukaan katutyö puuttuu yleensä vain akuutteihin tarpeisiin kun etsivä nuorisotyö pyrkii aktiivisesti nuorille tarpeellisten palvelujen kartoittamiseen ja välittämiseen. Tämän jaon voi tehdä Palveluoperaatio Saappaan työn ja kunnallisen, pidemmälle ulottuvan etsivän työn välille. (Puuronen 2014, 18–19.)

Teoksessa Kauan sä aiot olla siinä (2012) Kaartinen-Koutaniemi määrittelee etsivän työn asiakkuuden viisi vaihetta. Nämä vaiheet ovat kontakti, motivointi, työskentely, välittäminen ja lopetus. Tämä menetelmä auttaa hahmottamaan asiakkuusprosessin kokonaisuudessaan, mutta käytännön työssä nämä vaiheet menevät limittäin toistensa kanssa. (Kaartinen-Koutaniemi 2012.)

Ensimmäinen ja tärkein askel kohti etsivän työn asiakkuutta, on kontaktin luominen. Kontakti voidaan luoda vain menemällä paikan päälle, sinne missä nuoret liikkuvat ja viihtyvät. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 75.) Kontaktin avulla nuorille voidaan välittää tietoa eri toiminta-, palvelu-, ja auttamispisteistä sekä erilaisista ryhmistä ja toiminnoista, joista he voisivat hyötyä. Henkilökohtainen kontakti työntekijän ja nuoren välillä mahdollistaa myös nuoren vaikeiksi kokemien asioiden läpikäymisen, jolloin niihin voidaan yhdessä tarttua ja ryhtyä selvittämään. (Läsnäolon nuorisotyö 2015.)

Kontaktin luomisessa luottamus on kaiken perusta. Työntekijän on rakennettava luottamista varoen, koska monella etsivän työn asiakkaalla saattaa olla kokemus, ettei häneen luoteta. Jokaisen kohdatun ihmisen on tärkeää kokea, että häneen uskotaan, hänestä välitetään ja hän saa positiivista palautetta. Jotkut kontaktit jäävät lyhyiksi, mutta luottamuksen syventyessä kontaktista voi tulla myös pitkäkestoinen. Silloin edetään asiakkaan ehdoilla ja hänen tilanteestaan riippuen. Jos kontakti katkeaa tai työntekijä torjutaan, on tärkeää kertoa kohdatulle ihmiselle, että kontakti on aina olemassa ja siihen saa aina palata uudestaan. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 74–78.)

Muut asiakkuuden neljä vaihetta perustuvat luottamukseen ja kontaktiin. Motivointi menetelmänä auttaa asiakasta määrittelemään omat tavoitteensa. Työskentely nojaa kuuntelemaan vuorovaikutukseen ja kohtaamiseen, joiden avulla nuoria rohkaistaan etsimään omia ratkaisuja ja vastauksia elämäänsä. Työskentely alkaa heti kontaktin synnyttyä. Tämän vaiheen tavoitteena on asiakkaan elämäntilanteeseen liittyvien riskien pienentäminen ja asiakkaasta pyritään tekemään oman elämänsä subjekti. Välittäminen tarkoittaa sekä asiakkaan tilanteesta välittämistä ja esimerkiksi uudelle paikkakunnalle muuttavan asiakkaan tietojen välittämistä uusille verkostoille. Lopetus päättää asiakkuuden, mutta kontakti etsivään työhön säilyy aina. Asiakkuuden lopettaminen tapahtuu asteittain, esimerkiksi asiakkaan siirtyessä uusien palvelujen piiriin. (Kaartinen-Koutaniemi 2012, 79–86.)

Sekä kunnan, että kirkon tekemä etsivä työ perustuu vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön.

### 3.2 Katutyö etsivän nuorisotyön muotona

Kunnan tekemää etsivää työtä akuutimpaa on katutyö. Teoksessa Askelmerkkejä löytävään nuorisotyöhön katutyöstä puhutaan jalkautuvana työnä. Työ määritellään nuorisotyöksi, jota tehdään julkisissa ja puolijulkisissa paikoissa. (Riiheläinen, Ylimys & Juntunen 2017, 92.)

Työtä tehdään siellä missä nuoret ovat. Nuorten arjesta ja todellisuudesta päästään perille jalkautumalla heidän joukkoonsa. (Luoto 2017, 107.) Tämä näkökulma löytyy myös Palveluoperaatio Saappaan toimintaperiaatteista. Kirkon strategiaan pohjautuen mennään sinne missä ihmiset ovat. (Nuoret seurakuntalaisina 2012, 34.)

Saappaan toiminnassa keskeistä on ihmisen kohtaaminen. Kun vapaaehtoisen ja nuorien välillä vallitsee luottamus, työ on tuloksellista. Työn yhtenä tavoitteena on luoda turvallisuuden tunnetta luotettavan aikuisen läsnäololla ja välitön mahdollisuus aikuiskontaktiin kohtaamistilanteissa. Palveluoperaatio Saappaan työn tärkein tehtävä ja tavoite on saada nuoriin kontakti, joka tapahtuu liikkumalla siellä, missä nuoret ovat eli kaupungilla, netissä ja festivaaleilla. Kaikessa Palveluoperaation toiminnassa luottamus on kaiken perusta. (Läsnäolon nuorisotyö 2015.)

## 4 PALVELUOPERAATIO SAAPAS

### 4.1 Palveluoperaatio Saappaan historiaa

Palveluoperaatio Saapas on yksi evankelisluterilaisen kirkon nuoriso- ja erityisnuorisotyön muodoista ja sen toiminta perustuu vapaaehtoisuuteen, luottamukseen ja avoimuuteen. Sen tehtävänä on toimia keskustelukumppanina, avunantajana ja opastajana siellä, missä nuoret viettävät aikaansa. (Palveluoperaatio Saapas i.a.)

Sodan jälkeen päihteiden käyttö lisääntyi runsaasti Suomessa. Vaurastuminen johti myös nuorten uusiin kulutustottumuksiin, ja alkoholi, tupakka ja 1960-luvulla huumeiden käyttö yleistyivätkin nuorten keskuudessa. Pääkaupunkiseudulla huumeiden kokeilu oli nopeampaa kuin muualla maassa, mutta huumeekokeilut jakaantuivat kuitenkin demokraattisesti ympäri Suomea. Huumeiden käytön lisääntymisestä huolimatta alkoholi pysyi suurimpana päihteiden muotona. 1960- ja 1970-luvuilla alkoholia kohtaan oli entistäkin myönteisempi asenne ja se näkyi kulutuksen kasvussa. Nuorten kohdalla alkoholin käytön kasvu oli suurempaa kuin aikuisilla. Niitä nuoria, jotka viettivät nuoruutensa tänä aikana, alettiin kutsua märeksi sukupolveksi. Heille alkoholin käyttö merkitsi elämisen vapautta. (Lund 2007, 134.)

Palveluoperaatio Saapas syntyi seurakuntien työntekijöiden pohdinnan seurauksena Keimolan ajojen jälkeen vuonna 1972. Samaan aikaan Keimolan ajojen kanssa rata-alueella järjestettiin festivaalit, jotka keskeytyivät erittäin huonojen sääolosuhteiden takia (Ville Viljakainen 2017). Tapahtumassa mukana olleet työntekijät auttoivat päihtyneitä nuoria kulkien saappaat jalassa mudan seassa. Tämän seurauksena syntyi Palveluoperaatio Saappaan tunnuksena oleva saapas. Keimolan tapahtumien jälkeen työntekijät alkoivat pohtia, kuinka nuoria voitaisiin auttaa vastaavanlaisissa tilanteissa. Palveluoperaatio Saapas toimi ensin suurissa tapahtumissa, mutta jo 1970-luvun puolivälissä se alkoi toimia ympäri-vuotisesti eri puolilla Suomea. Säännöllinen Saapas-toiminta alkoi ensimmäisenä Jyväskylässä, Oulussa, Tampereella ja Turussa, ja koulutus Saappaan tehtäviin

alkoi heti Keimolan ajojen jälkeen. Saapas-toiminnasta suunniteltiin Nuorten Keskukselle pysyvää toimintaa vuonna 1976, ja sen rahoituksesta neuvoteltiin opetusministeriön kanssa. (Lund 2007, 137.)

Palveluoperaatio Saapas muotoutui yhdeksi Nuorten keskuksen tärkeimmistä toimintamuodoista. Sen toiminta on edellyttänyt alusta lähtien yhteistyötä Kirkon Nuorisotyön Keskuksen kanssa, ja sitä on pidetty yhtenä kirkon erityisnuorisotyön tärkeimpänä muotona useamman vuosikymmenen ajan. Palveluoperaatio Saapas on yhdistelmä vapaaehtoisuutta ja ammatillisuutta ja se on mukautunut erilaisiin tapahtumiin ja tilanteisiin. (Lund 2007, 137.)

#### 4.2 Saappaan toiminta

Palveluoperaatio Saappaan toiminnan kristillinen arvomaailma perustuu ajatukseen Kristuksen esimerkin mukaisesta palvelemisesta. Toiminta on erityisesti ”kätkten ja jalkojen evankeliumia”, ja toisen ihmisen palvelemista. Käytännön auttaminen on päivystystilanteessa usein vaikuttavampaa, kuin kristillisen taustan tuominen vahvasti esiin. Diakonian lähtökohtien mukaan Saappaan toiminnassa hoidetaan ensin ihmisen fyysiset tarpeet, minkä jälkeen voidaan hoitaa henkistä puolta. Saappaan teologian tavoitteena on, että vapaaehtoiset tiedostavat toiminnassaan tekevänsä kirkon työtä ja hyväksyvät Saappaan teologiset lähtökohdat. (Palveluoperaatio Saapas 2016, 14–15.)

FestariSaapas on Palveluoperaatio Saappaan festivaalitoimintaa. Se on Saappaalla määrällisesti merkittävintä toimintaa. Festivaaleilla Palveluoperaatio Saapas toimii yhteistyössä jonkun suurtapahtuman järjestäjän kanssa, jolloin festivaalialueelle rakennetaan nuorille toimiva auttamisjärjestelmä. Erityisesti kesäkaudelle ja festivaaleille tyypillinen runsas päihteiden käyttö aiheuttaa monia erilaisia vaaratilanteita etenkin nuorille. FestariSaappaan toiminnassa onkin vahvasti esillä ensiapupainotteinen työskentely. Yhteistyötä tehdään myös muiden auttamisorganisaatioiden, kuten SPR:n kanssa. (Mikä Saapas? i.a.)

Muita Palveluoperaatio Saappaan toimintamuotoja ovat NettiSaapas ja KatuSaapas. NettiSaapas toimii verkossa ja se noudattaa samoja periaatteita ja tavoitteita kuin muutkin Saapasryhmät. NettiSaapas toimii muun muassa YouTubessa ja Suomi24-sivustolla Nuorten osiossa. NettiSaapas osallistuu käynnissä oleviin keskusteluihin Saappaan profiileilla ja keskustelelee nuorten kanssa. KatuSaapas on Saappaan toiminnoista kaikkein vahvimmin etsivää työtä. KatuSaapas tarjoaa nuorille mahdollisuutta keskustella Saappaan työntekijöiden ja vapaaehtoisten kanssa. Työ on matalan kynnyksen auttamistyötä, ja nuorella on itsellään itsemääräämisoikeus kohtaamistilanteissa. (Mikä Saapas? i.a.) Opinnäytetyösämme keskityimme juuri festivaaleilla toimiviin Palveluoperaatio Saappaan vapaaehtoiisiin.



## 5 VAPAAEHTOISTYÖ

### 5.1 Vapaaehtoistyön määrittelyä

1800-luvun lopulla muuttui Suomessa käsitys köyhien ja turvattomien hoidosta. Sekä Suomessa että muissakin Euroopan maissa korostuivat muun muassa kehitys, kasvatus ja laitoshoido. Myös käsitys yhteiskunnasta ja sen rakenteista muuttui eikä etukäteen säädettyä yhteiskunnallista järjestystä enää pidetty ainoana oikeana olotilana. 1800-luvun lopulla syntyikin monia yhteiskunnallisia liikkeitä, jotka perustuivat kansalaisten aktiivisuuteen ja tuottivat uutta vapaamuotoista toimintaa. Yhteiskunnallisten liikkeiden myötä syntyi arvopohja, jolta ihmisten aktiivinen toiminta nousi. Kansanliikkeet synnyttivät aktiivista kansalaisuutta, osallistumista ja vaikuttamista, ja syntyivät itsekin niistä. Tämän päivän kansalaisaktivismiin pitäisi rakentaa toimintansa toisenlaiselle perustalle ilman 1800-luvun yhteiskunnallisia liikkeitä. (Markkola 2005, 39–40.)

Vapaaehtoistoiminnasta on käytetty monenlaisia eri käsitteitä. Näitä ovat muun muassa talkootyö, armeliaisuus, vapaa huoltotyö ja hyväntekeväisyys. (Piirainen & Kettunen 2013, 11.) Vapaaehtoistyö on yksittäisten ihmisten tai yhteisöjen hyväksi tehtyä toimintaa, josta ei saa rahallista korvausta eli palkkaa. Sitä tehdään omasta vapaasta tahdosta. (Vapaaehtoisuustyö i.a.) Euroopan komission määritelmän mukaan vapaaehtoistyö tarkoittaa kaikkea vapaaehtoista toimintaa, joka voi olla virallista, vapaamuotoista tai epävirallista ja jota toteutetaan henkilön omasta vapaasta tahdosta ja harkinnasta, oman motivaation perusteella ja ilman ansaitsemistarkoitusta. (Euroopan komissio 2011).

Vapaaehtoinen tekee vapaaehtoistyötä omasta tahdostaan. Vapaaehtoistoiminta puolestaan on vapaaehtoistyötä järjestävien järjestöjen toimintaa. Vapaaehtoistoimintaa tehdään aina jonkinlaisessa ympäristössä. Sen paikkana voi olla esimerkiksi ihmisen lähipiiri, kuten vaikkapa naapurusto tai sukulaisuus. Sen kontekstina voi olla myös laajempi yhteisö, kuten seurakunta, järjestö tai kunta. (Harju 2005, 58.)

## 5.2 Kirkon vapaaehtoistyö

Julkisen ja yksityisen sektorin lisäksi vapaaehtoistoiminta on yleinen työmuoto myös seurakunnissa. Kirkko on Kristuksen ruumis, jossa on monia eri jäseniä. Koska meidät on kutsuttu osallisuuteen ja yhteyteen sakramenttien, kasteen ja ehtoollisen, kautta, on jokainen jäsen osa yhtä samaa ruumista. Näin ollen vapaaehtoistoiminta kuuluu olennaisesti kirkon olemukseen. Kirkon vapaaehtoistoinnin tehtävänä on kutsua ihmisiä osallisuuteen rakkauden ja vastuun yhteisössä ja tarjota jokaiselle mahdollisuus antaa aikaansa ja osaamistaan yhteiseen käyttöön. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2015, 4-5.)

Kirkon vapaaehtoistoiminta on määritelty toiminnaksi, johon tullaan vapaaehtoisesti, joka tapahtuu vapaaehtoisen omalla vapaa-ajalla ilman palkkaa sekä perustuu tasavertaiseen vuorovaikutussuhteeseen. Kirkon vapaaehtoistoinnin arvot ovat kristillinen usko ja lähimmäisenrakkaus, tasavertaisuus, vastuullisuus ja laadukkuus, ja ne pohjautuvat kirkon yhteisiin strategian arvoihin uskoon, toivoon ja rakkauteen. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2015, 6-7.) Kirkon auttamis- ja vapaaehtoistyö pohjautuvat kristinuskon ajatukseen siitä, että jokainen ihminen on lähimmäisemme ja heitä pitää auttaa. Kaikki ihmiset ovat Jumalalle samanarvoisia. Seurakuntien halu auttaa apua tarvitsevia perustuu Uuteen testamenttiin ja Jeesuksen esimerkkiin. (Sakasti i.a.)

Harjun (2006) mukaan kirkon vapaaehtoistoiminta on maallikkotoimintaa, jossa yksittäiset ihmiset toimivat vapaaehtoisesti kirkon toiminnan tai yksittäisten ihmisten hyväksi. Osa työstä tapahtuu itsenäisesti ja osa olemassa olevien työmuotojen välityksellä. Kirkon virkakäsityksen mukaan vain papit ovat kirkon erityisessä virassa, kun taas muut viranhaltijat ja seurakuntalaiset ovat maallikkoja. Vapaaehtoinen toimii maallikkona ilman tehtävään valmentavaa ammattitaitoa ja lähimmäisen vastuulla. (Harju 2006, 16–17.)

### 5.3 Vapaaehtoistyö ja nuoret

Yeungin ja Grönlundin (2005) mukaan suomalaiset nuoret käyttävät vapaaehtoistyöhön aikaa enemmän kuin muut suomalaiset. Vapaaehtoistoiminta on vahvaa nuorten keskuudessa ja kansalaisjärjestöjen vapaaehtoisuus on monille nuorille mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua. Nuoret ovat erityisesti mukana vapaaehtoisina toisten nuorten ja lasten parissa, urheilussa ja terveys- ja sosiaalipalveluissa. (Yeung & Grönlund 2005, 171–172.)

Vapaaehtoistyöllä on iso asema kirkon kasvatustyössä ja ilman vapaaehtoisia kasvatustyö olisikin toisenlaista. Kirkon kasvatustyön merkitys on korostunut viime vuosien aikana ja kristillisten perusarvojen opettaminen on haaste kirkon kasvatustyössä. Vapaaehtoistyötä ja vapaaehtoistyön koulutusta onkin kehitetty. (Kasari 2006, 58.)

Nuorilla tarkoitetaan 14–17 vuotiaita tyttöjä ja poikia, mutta laajemmin kaikkia 7–29 vuotiaita. Seurakunnan nuorisotyössä elämää ja maailmaa tarkastellaan nuoren näkökulmasta. Nuorisotyö tukee nuorten ja heidän perheidensä kristillistä kasvatusta. Seurakunnassa nuorisotyön perustana on rippikoulu ja isoskoulutus. Nuoret voivat olla mukana seurakunnan toiminnassa monella tapaa rippikoulun jälkeen esimerkiksi nuorten bändeissä, näytelmäkerhoissa, taidekerhoissa, iso-sina ja kerhonohjaajina. Vapaaehtoisille nuorille voidaan järjestää Nuisku-kursseja, jotka antavat mahdollisuuden vapaaehtoisen omaan kasvamiseen ja ihmissuhde- ja vuorovaikutustaitojen kehittämiseen. Joissain seurakunnissa on myös nuorten diakonia- ja palveluryhmiä, joissa nuoret auttavat apua tarvitsevia ihmisiä tehden käytännön töitä. (Kasari 2006, 61.)

## 6 MOTIVAATIO

### 6.2 Sisäinen ja ulkoinen motivaatio

Motiiveilla viitataan psykologiassa niihin ulkoisiin ja sisäisiin tekijöihin, jotka saavat ihmisen toimimaan. Varhaisimmissa motivaatioteorioissa ihmisiä pidettiin reaktiivisina organismeina, jotka tottelevat sisäisiä ja ulkoisia voimia, kuten tarpeita, viettejä ja vaistoja. Martin Fordin mukaan motivaatio koostuu henkilökohtaisten päämäärien, tunteiden sekä itseä koskevien käsitysten ja uskomusten ”organisoiduista kuvioinneista”. (Yeung 2005, 84–86.)

Motivaatiosta puhuttaessa eritellään usein sisäinen ja ulkoinen motivaatio. Sisäisessä motivaatiossa motivaation lähde on sisäinen ja ihminen toimii omasta tahdostaan kohti päämäärää. Henkilö, joka toimii sisäisestä motivaatiosta, ei kaipaa mitään ulkoisia palkkioita ja hän saa iloa toiminnastaan. Sisäinen motivaatio on yleensä pitkäkestoinen ja usein siitä tulee pysyvä motivaation lähde. Ulkoisessa motivaatiossa motivaation lähde tulee ihmisen ulkopuolelta ja se on riippuvainen ympäristöstä. Ulkoisena motivaattorina toimivat esimerkiksi palkinnot. (Terveysverkko i.a.)

Sisäisessä motivaatiossa yksilö on motivoitunut tekemään jotain, koska pitää itse toimintaa kiinnostavana ja hän kokee sen mielihyvää tuottavana. Ulkoinen motivaatio puolestaan tarkoittaa sitä, että ihminen toimii muiden ihmisten tai esimerkiksi syyllisyyden tai toiminnasta saadun palkkion takia. Ihmisen hyvinvointia voi haitata, jos hän toimii pelkästään ulkoisen motivaation pohjalta. (Vasalampi 2017, 55.)

### 6.3 Motiivit vapaaehtoistyössä

Nykyaikaisessa vapaaehtoistyön koulutuksessa painotetaan sisäistä motivaatiota, jotta saadaan vahvempaa motivaatiota ja tehokkaampia työntekijöitä. Sisäisen motivaation kautta toimiva ihminen on innostunut ja energinen ja pitää aikaansaannoksiaan palkitsevina ja motivoivina. Tällaisessa tilanteessa ihmisen into ja energia löytyvät luonnostaan, eikä häntä tarvitse pakottaa tekemään asioita. Vapaaehtoistyöhön liittyy olennaisesti ihmisen oma halu hakeutua tekemään asioita, joihin hän on sisäisesti motivoitunut. Vapaaehtoistyöhön osallistumiseen voi motivoida esimerkiksi auttamisenhalu, kansalaisvelvollisuus sekä sosiaaliset suhteet. (Kuuluvainen 2015, 45–46.)

Yleisimmin vapaaehtoisten perustelut vapaaehtoistyöhön osallistumiselle liittyvät toiminnan tavoitteisiin ja sisältöön. Ihmiset haluavat käyttää aikaansa toimintaan, mikä liittyy vahvasti omaa arvopohjaan ja he haluavat sitoutua valitsemansa yhdistyksen, järjestön tai ryhmän arvoihin ja tavoitteisiin. Kansalaisjärjestöt tuovatkin itseään esille arvojensa kautta, jotta saman arvopohjan omaavat ihmiset tulisivat toimintaan mukaan. Usein vapaaehtoinen kuitenkin osallistuu mukaan toimintaan, jos arvot ovat hänen minäkäsityksessään keskeisellä ja korkealla paikalla. (Laitinen 2006, 6-7.)

## 7 OSALLISUUS

### 7.1 Osallisuuden määritelmä

Osallisuus on ihmisen oma tunne tai kokemus siitä, miten hän kuuluu yhteisöön ja yhteiskuntaan. Osallisuus tarkoittaa yksilön kiinnittymistä yhteisöön, ympäristöön ja yhteiskuntaan ja siihen sisältyy tunne yhteenkuuluvuudesta, turvallisuudesta ja oikeudenmukaisuudesta. Tärkeää osallisuudessa on luottamus, sitoutuminen ja kuulluksi tuleminen. Ihmisen elämässä osallisuuteen sisältyy voimaantuminen, identiteetti ja elämänhallinta. Se on aina sidoksissa ihmiskäsitykseen ja henkilökohtaiseen elämismaailmaan. (Jämsén & Pyykkönen 2014, 11.)

Sosiaali- ja terveysministeriön määritelmän mukaan osallisuus tarkoittaa muun muassa vaikuttamista, huolenpitoa sekä yhdessä rakennetusta hyvinvoinnista osalliseksi pääsemistä. (Sosiaali- ja terveysministeriö, i.a). Terveiden ja hyvinvoinnin laitos puolestaan määrittelee osallisuuden tunteena, joka syntyy yksilön kuuluessa johonkin yhteisöön. Se ilmenee yhteisöissä arvostuksena, tasavertaisuutena, luottamuksena ja mahdollisuutena vaikuttaa. Osallisuuden taso vaihtelee elämäntilanteiden mukaan. Osallisuudessa on kolme ulottuvuutta; riittävä toimeentulo ja hyvinvointi, toiminnallinen osallisuus sekä yhteisöihin kuuluminen ja jäsenyys. Yhdenkin ulottuvuuden ollessa vajaa, voi yksilön riski syrjäytymiseen lisääntyä ja osallisuus vähentyä. (Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2017.)

### 7.2 Osallisuus ja kirkko

Osallisuudella kirkossa tarkoitetaan omien lahjojen ja osaamisen antamista yhteiseen käyttöön. Se on sekä tekemistä että olemista, jolloin ihminen voi ottaa vastaan rakkautta ja armoa. Jokainen on arvokas sellaisenaan Jumalan luomana eikä häneltä vaadita mitään, vaan rohkaistaan toimimaan yhteisen hyvän eteen. Ihminen tarvitsee tunteen siitä, että on tarpeellinen ja hänellä ja hänen

tekemisillään on merkitystä. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2015.) Kristillisen lähimmäisenrakkauden pohjalla on ajatus siitä, että tärkeintä ei ole se, kuka auttaa, vaan se, että apua tarvitsevaa autetaan. Reformaation jälkeen suhtautuminen työntekoon muuttui; ihanne-kristitty uskoi Jumalaan, joka eli normaalia elämää, teki töitä ja rakasti lähimmäisiään. Lutherin mielestä maallinen työ oli hyvää Jumalan tahtomaa toimintaa. Työtä piti tehdä kuitenkin lähimmäiselle eikä Jumalalle. Näin ollen työn tarkoituksena on lähimmäisen palveleminen. (Kopperi 2015, 79; 109–111.)

Nykyään kirkossa työskentelee viran edustajien lisäksi niitä, jotka osallistuvat muun muassa kirkon hengellisen perustehtävän edistämiseen ja toiminnan edellytyksistä huolehtimiseen. 1980-luvulla korostui ajatus ammattimaisemmasta oteesta kirkon työhön ja kirkon työntekijämäärä nousi runsaasti. Tämä on kuitenkin vienyt tilaa ja tarvetta seurakuntalaisilta, jotka haluaisivat toimia seurakunnassa yhteisen hyvän puolesta. Seurakunnassa tulisi olla mahdollisuuksia ja tilaa seurakuntalaisille, koska kirkkoa on haluttu kutsua osallisuuden yhteisöksi. Seurakunnassa tulisi toimia siten, että työtä tehdään yhdessä. Silloin voitaisiin puhua luterilaisen näkemyksen seurakunnasta, jonka jäsenet rakastavat ja palvelevat toisiaan. (Kopperi 2015, 151–153.)

## 8 KRISTILLISYYS

### 8.1 Kristillisyyden määrittelyä

Suomalaisesta näkökulmasta kristillisyyden määrittely nojautuu vahvasti evankelis-luterilaisen kirkon rooliin historiassa. Luterilaisella kirkolla on ollut suuri merkitys esimerkiksi koulujärjestelmän kehittämisessä ja kristilliset tavat ovat vähitellen sulautuneet yhteen muiden suomalaiseen elämäntapaan kuuluvien tapojen kanssa. Kun ajan kuluessa yhteiskunnasta on tullut monikulttuurisempi ja kirkon jäsenmäärä on laskenut, osa näistä tavoista on noussut uudella tavalla tärkeiksi. Kristillisyys elämäntapana näkyy mm. perinteissä, erilaisissa elämän käännekohtissa ja ihmisten moraalikäsitteissä. Kristillisyyden haasteina nähdään yhteiskunnan maallistuminen ja kirkollisuuden heikentyminen. (Niemelä 2014, 9-25.)

Kohtaamisen kirkko 2020 - hanke haluaa vastata näihin haasteisiin. Kirkkohallituksen julkaisussa määritellään tulevaisuuden kirkon painopisteet. Ne ovat ”Nostamme sanoman esiin”, ”Kohtaaminen koskettaa”, ”Rakastamme lähimmäistä” ja ”Arvostamme jäsenyyttä”. (Kohtaamisen kirkko 2014, 18–25.) Nämä samat painotukset näkyvät Kirkkolain toisessa pykälässä, jossa Suomen evankelis-luterilaisen kirkon tehtäväksi määritellään tunnustuksensa mukaisen Jumalan sanan julistamisen ja sakramenttien jakamisen sekä kristillisen sanoman leviämisen ja lähimmäisenrakkauden toteutumisen edistämisen. (Kirkkolaki 1993/1054.) Kristillisyys elää siellä, missä ihmiset ovat ja kirkon tehtävä on jokaisen jäsenen tehtävä. Kirkko kutsuu ihmisiä Jumalan yhteyteen sekä rohkaisee välittämään lähimmäisistä ja luomakunnasta. (Kohtaamisen kirkko 2014, 15, 19.)

Kirkko on luottamuksen yhteisö, joka yhdistää ihmisiä yli rajojen. Kirkon tehtävä on kohdata ihmiset ja luoda heille tilaa ja avoimuutta, jossa kohdata toinen kristitty. Seurakunnassa ihminen näkee oman elämänsä todellisuuden ja kohtaa lähimmäisensä ja Jumalan. Kohtaavassa kirkossa kaikelle vuorovaikutukselle on tilaa ja jokainen ihminen kohdataan lähimmäisenä. (Kohtaamisen kirkko 2014, 21.) Lähimmäisenrakkauden tehtävä on määritelty Matteuksen evankeliumissa



rakkauden kaksoiskäskyn muotoon: ”Rakasta Herraa Jumalaasi, koko sydämes-täsi, koko sielustasi ja mielestäsi. Tämä on käskyistä suurin. Toinen yhtä tärkeä on tämä: Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi. Näiden kahden käskyn varassa on laki ja profeetat.” (Matt. 22:37–40.) Lähimmäisenrakkaus on jokaisen kristityn tehtävä ja kristitylle jokainen ihminen on lähimmäinen. (Kohtaamisen kirkko 2014, 22). Raamatun mukaan seurakunta on Kristuksen ruumis. (Room. 12:4-6). Niin kuin jokainen ruumin jäsen on erilainen, myös jokainen seurakunnan jäsen on erilainen kuin muut ja tärkeä osa kokonaisuutta. Kun maailma muuttuu, myös ajattelutavat muuttuvat ja käsitykseen seurakunnan jäsenyydestä on tullut tietoi-suus jäsenten erilaisista arvoista, odotuksista, kirkkosuhteista ja tarpeista. Jokai-sen oman kristillisyyden ja jäsenyyden muotojen mahdollistaminen ja tukeminen on ratkaisevan tärkeää. Yksi kirkon jäsenenä olemisen muoto on vapaaehtoi-suus. Tulevaisuudessa on erittäin tärkeää pitää huolta siitä, että vapaaehtoisuus kehittyä omana osa-alueenaan eikä siitä tule työvoimapulan paikkaaja. (Kohtaa-misen kirkko 2014, 24.)

## 8.2. Kristillisyyden tulevaisuus

Kirkon tulevaisuuden näky on missionaarinen. Kirkon olemassaolon määrittää sen sanoman eläminen kaikkialla maailmassa. Kirkko julistaa, jotta tämä sanoma olisi tarjolla jokaiselle ihmiselle ja kuuluisi jokaiselle sukupolvelle. Kirkon sanoma koskee kaikkia elämänalueita ja suhteita Jumalaan, lähimmäisiin, yhteiskuntaan ja luomakuntaan. (Kohtaamisen kirkko 2014, 16.)

Yhä useampi katsoo kirkkoa ja kristillisyyttä median antaman kuvan läpi ja muo-dostaa käsityksensä tiedotusvälineissä käydyin keskustelun pohjalta. Tämä tulee vain lisääntymään tulevaisuudessa ja siksi kirkon on osallistuttava keskusteluun ja ennakoitava ja reagoitava nopeasti eri tilanteisiin. Jotta ihmiset voitaisiin tavoit-taa, täytyy kirkon osata liikkua eri medioissa. (Kohtaamisen kirkko 2014, 13.)

## 9 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TAVOITTEET

### 9.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoitteet

Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, mitkä tekijät motivoivat FestariSaappaan vapaaehtoisia. Haluamme myös tutkia, miten suuri rooli kristillisyydellä on vapaaehtoisten motivaatioon. Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa, jonka avulla työelämäkumppanimme voi kehittää toimintaa ja palveluita siten, että vapaaehtoisten motivaatiota voitaisiin ylläpitää paremmin myös tulevaisuudessa.

### 9.2 Tutkimuskysymykset

Keskustelimme Palveluoperaatio Saappaan erityisnuorisotyön sihteerin Ville Viljakaisen kanssa työn aiheesta ja siitä, millä näkökulmalla lähdemme tutkimaan sitä. Motivaatio ja sen tutkiminen nousi työelämäkumppanin tarpeesta ja kristillisyyden näkökulma omasta kiinnostuksestamme.

Tutkimuskysymykset ovat:

Mitkä asiat motivoivat FestariSaappaan vapaaehtoisia?

Miten Palveluoperaatio Saappaan kristillisuus vaikuttaa vapaaehtoisten motivaatioon?

Kyselyllä pyritään saamaan tietoja vapaaehtoisista ja heidän tarpeistaan. Kyselyn kysymyksillä pyritään vastaamaan sekä näihin tutkimuskysymyksiin että selvittämään vapaaehtoisia kiinnostavia asioita Saapas-toiminnan kehittämiseksi. Kysymykset käsittelevät FestariSaappaan toimintaan osallistumista, motivaatiota, kristillisyyden merkitystä ja työntekijöiltä saatua tukea.

## 10 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

### 10.1 Opinnäytetyön yhteistyötaho

Opinnäytetyön yhteistyötahona on Palveluoperaatio Saapas. Palveluoperaatio Saapas on yksi Nuori kirkko ry:n toimintamuodoista. Yhteyshenkilöksi valittiin erityisnuorisotyön sihteeri Ville Viljakainen.

Yhteistyö on ollut sujuvaa koko opinnäytetyöprosessin ajan. Aihetta on käsitelty niin tapaamisissa kuin sähköpostin välityksellä. Apua olemme saaneet tarvittaessa myös muilta Palveluoperaatio Saappaan työntekijöiltä. Opinnäytetyön julkistamisen jälkeen työn tulokset esitellään Palveluoperaatio Saappaan työntekijöille ja tulokset ovat vapaasti Palveluoperaatio Saappaan työntekijöiden käytävissä.

### 10.2 Aineiston keruu

Aineistonkeruumenetelmäksi valikoitui kyselytutkimus, jotta vastauksia olisi saatu mahdollisimman monelta vapaaehtoiselta. Kyselyn kysymykset laadittiin tutkimuskysymysten, yhteistyötahon tarpeiden ja opinnäytetyöseminaarissa saadun palautteen perusteella. Kysely suoritettiin kesä-heinäkuussa 2017. Kysely (LIITE 2) oli auki Webropol -sivustolla noin 7 viikkoa. Jaoimme linkin saatekirjeen (LIITE 1) kanssa Palveluoperaatio Saappaan vapaaehtoisten Facebook -ryhmään ja Nuori Kirkko ry:n erityisnuorisotyön sihteeri Ville Viljakainen jakoi linkkiä eteenpäin Helsingin, Kotkan, Keski-Uudenmaan, Espoon, Nurmijärven, Kiuruveden, Jyväskylän, Kajaanin, Sotkamon, Vaasan, Kalajoen rovastikunnan ja Joensuun Saappaan vapaaehtoisten Facebook-ryhmiin. Kyselystä muistutettiin edellä mainituissa ryhmissä kerran, 19.6.2017.

Vastauksia kyselyyn tuli yhteensä 48. Ennen muistutusta vastauksia tuli 31 ja muistutuksen jälkeen vielä 17. Ilman vastausta kysely on avattu 203 kertaa.

### 10.3 Aineiston analysointi

Tutkimuksen analysoinnin perusajatuksena on, että uudet tieteelliset löydöt ovat mahdollisia vain, jos havaintojen teko perustuu johonkin johtoajatukseseen. Vaihtoehtoina ovat teorialähtöinen, aineistolähtöinen ja teoriasidonnainen tutkimus. Aineistolähtöisessä tutkimuksessa pääpaino on aineistossa. Tutkimus on induktiivinen, eli siinä edetään yksittäisistä havainnoista yleisempiin väitteisiin. Induktiivisessa tutkimuksessa riskinä on se, että tutkijan omat mielipiteet ja päätelmät vaikuttavat havaintojen tekemiseen. Kuitenkaan täysin puhdas induktiivinen päätely ei ole mahdollista, koska sen tulisi perustua pelkkään havainnointiin ilman mitään ennakkokäsitystä aiheesta. Aineistolähtöisen tutkimuksen analysointitapoja ovat mm. teemoittelu ja tyypittely. (Saaranen & Kauppinen 2006a.)

Aineiston teemoittelu on helppo tehdä tekstinkäsittelyohjelmalla ns. ”leikkaa-liimaa”-toiminnolla. Aineistosta etsitään usein toistuvia teemoja, joiden alle kerätään vastaukset, joissa ks. teema mainitaan. Tutkimusraportissa esitellään usein teemoihin liittyviä sitaatteja, joiden tarkoitus on antaa havainnollistavia esimerkkejä aiheesta ja todistaa lukijalle, että tutkijalla on ollut aineisto, jolla hän voi perustella tulokset ja johtopäätökset. (Saaranen & Kauppinen 2006b.)

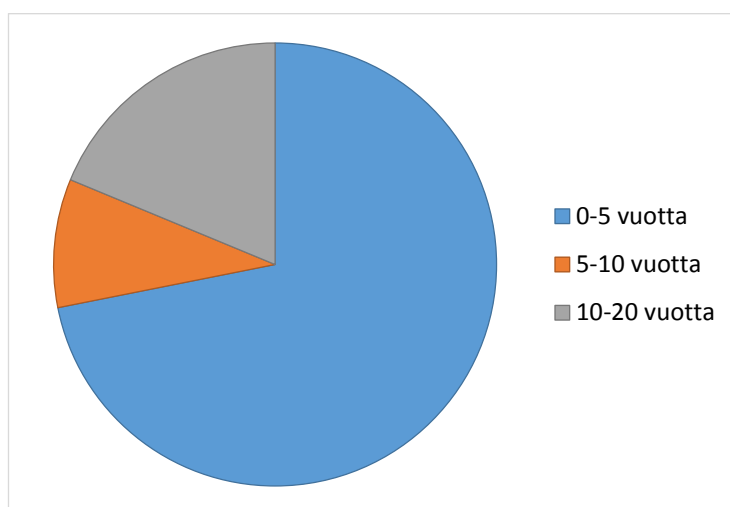
Kyselystä saatu aineisto analysoitiin aineistolähtöisesti. Ensin se kirjoitettiin auki, jonka jälkeen aineisto teemoiteltiin yhdistämällä samankaltaiset vastaukset ja karsimalla epäolennainen pois. Vastaukset luokiteltiin tutkimuskysymysten avulla niin että ne vastaavat niihin. Tulosten teemoiksi nousivat auttaminen ja lähimmäisenrakkaus.

Analysoimme vastaukset kaksi kertaa. Ensin etsimme vastauksista yhdistäviä teemoja ja jaoimme vastaukset niiden mukaan erilaisiin luokkiin. Seuraavassa analyysivaiheessa yhdistelimme eri teemoja, jotta saisimme vastauksista mahdollisimman luotettavia. Esimerkiksi kysymyksessä ”Miten kristillisyys näkyy toiminnassasi” yhdistimme vapaaehtoisten aktiivisuuden ja heidän vastauksensa kristillisyyden näkymisestä, jotta saimme tietää miten nämä tekijät vaikuttavat toisiinsa.

## 11 TULOKSET

### 11.1 Aktiivisuus Palveluoperaatio Saappaan toiminnassa

Kyselyssä kysyimme ensimmäisenä, miten pitkään vapaaehtoiset ovat olleet mukana FestariSaappaan toiminnassa. Emme halunneet rajata vastaajajoukkoa vain tällä hetkellä mukana oleviin ja vastauksissa olikin paljon vaihtelua. Kaksi vapaaehtoista oli mukana ensimmäistä kertaa ja 69 % vastaajista oli ollut mukana FestariSaappaan toiminnassa 1-5 vuotta. 9 % vapaaehtoisista oli ollut toiminnassa mukana 5-10 vuotta ja 18 % yli 10 vuotta. (Kuvio 1). Kaksi vastaajaa kertoi, että Saapas-ura oli ollut aktiivisempaa joinain vuosina ja nyt mukana oltiin harvemmin. Tutkimuksemme kannalta kiinnostavaa oli juuri ne tekijät, jotka pitävät vapaaehtoiset mukana toiminnassa ja auttavat aina palaamaan takaisin.



Kuvio 1. Miten pitkään olet ollut mukana Palveluoperaatio Saappaan toiminnassa?

### 11.2 Aloittaminen Palveluoperaatio Saappaassa

Kysyimme kyselyssä niitä syitä, miksi vapaaehtoiset alun perin halusivat lähteä mukaan Saapas-toimintaan. Suurimmaksi syyksi nousi halu auttaa ihmisiä. Tähän oli vastannut noin 65 % vastanneista. 44 % mainitsi syyksi halun osallistua seurakunnan vapaaehtoistoimintaan ja 35 % vastasi syyksi ystävät. Muita syitä

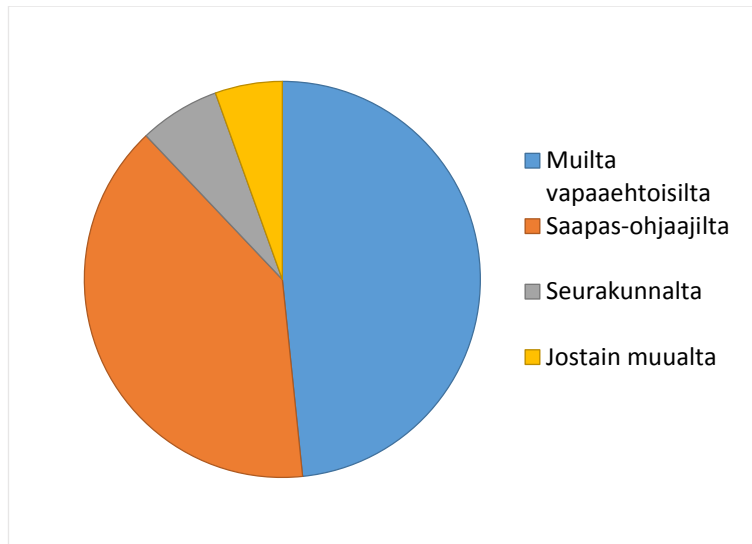
toiminnassa aloittamiselle oli avoimina vastauksina 14. Näissä mainittiin kolme kertaa syyksi saapas-vapaaehtoisena toimimiselle sosiaalisten suhteiden saaminen sekä jatko isostoiminnalle. Saapas-toiminnan kerrottiin olevan muun muassa luonteva jatko isosena toimimiselle ja ylipäättään seurakuntanuorena olemiseen. Muita syitä avoimina vastauksina oli Palveluoperaatio Saapas itsessään, nuorten elämän näkeminen, omat lapset sekä halu olla mukana vapaaehtoistyössä, jonka arvot kohtaavat omien arvojen kanssa.

Halusin vapaaehtoistyön joka kohtaa arvojeni kanssa .  
(Vapaaehtoinen, ei vielä mukana toiminnassa)

Muutto Helsinkiin opiskeluiden perässä ja jonkun uuden tekemisen  
ja sosiaalisten suhteiden etsiminen.  
(Vapaaehtoinen, mukana toiminnassa vuodesta 2012 alkaen)

### 11.3 Vapaaehtoisten saama tuki ja apu

Kyselyssä kysyimme vapaaehtoisilta, keneltä he ovat tarvittaessa saaneet tukea ja apua. Suurin osa (91,7 %) kertoi saavansa apua muilta vapaaehtoisilta ja Saapas-ohjaajat olivat auttaneet 75 %. Tutkimuksemme toisena tavoitteena halusimme selvittää, mikä merkitys kristillisyydellä on vapaaehtoisten toimintaan ja motivaatioon. Seurakunnan apua oli hyödyntänyt 12,5 % ja yksi vastaajista kertoi saavansa apua ”Yläkerran ukolta” (Kuvio 2). Suunnilleen puolella vastaajista (54,2 %) toiminnan kristillisuus ei vaikuttanut motivaatioon, mutta vain 6,3 % se vähensi sitä. 43,8 % vastaajista koki Palveluoperaatio Saappaan kristillisyyden kasvattavan motivaatiota.



Kuvio 2. Keneltä olet tarvittaessa saanut apua tai tukea?

#### 11.4 Motivoivat tekijät

Kysyimme vapaaehtoisilta, mitkä asiat saavat heidät motivoitumaan työssään, mikä laskee heidän motivaatiotaan sekä mitkä asiat motivoivat heitä tällä hetkellä.

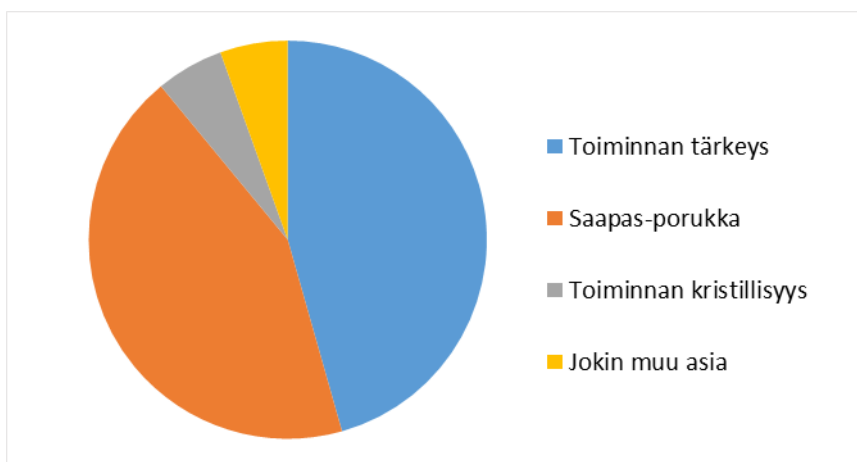
FestariSaappaan vapaaehtoisista suurimmalla osalla (83 %) on heidän työssään isona motivoivana tekijänä se, että toiminnan koetaan olevan tärkeää. Myös itse Saapas-porukka oli 79 % kyselyyn vastanneilla vapaaehtoisilla syynä toiminnan aloittamiselle. Viisi vapaaehtoista (10 %) puolestaan koki toiminnan kristillisyyden olevan motivoiva tekijä. Muihin syihin vastasi myöskin viisi vapaaehtoista, joiden mukaan auttaminen, kohtaamiset sekä saatu palaute ja kiitos motivoivat heidän työssään vapaaehtoisina.

Auttaminen oli avoimissa vastauksissa mainittu kolme kertaa ja sen kerrottiin muun muassa tuovan hyvää oloa ja tuottavan tulosta. Parhaimpien saapaslaisten kerrottiin eräässä vastauksessa olevan niitä autettuja, ”jotka ovat saaneet koke-  
musta alamaailmasta”.

Kun ihmisten auttaminen tuottaa tulosta.. Parhaimmat saapaslaiset ovat juuri niitä autettuja jotka ovat saaneet kokemusta alamaailmasta (Vapaaehtoinen, mukana toiminnassa 32 vuotta)

Tärkeinä pidettiin myös uusien ihmisten kohtaamisia sekä palautetta ja kiitosta, jota saadaan sekä nuorilta että kentältä. Samassa vastauksessa pidettiin myös koulutuksia motivoivana tekijänä.

Nuorilta/kentältä yleensä saatu palaute ja kiitos, koulutukset (Vapaaehtoinen, mukana toiminnassa 5 vuotta)



Kuvio 3. Mitkä tekijät motivoivat?

Kysyessämme niitä tekijöitä, jotka laskevat vapaaehtoisten motivaatiota, nousi suurimmaksi syyksi työntekijöiltä saatu huono ohjeistus. Tähän oli vastannut 17 vapaaehtoista. Muita vaihtoehtoja olivat työn raskaus, toiminnan kristillisyyttä ja jokin muu asia, mikä. Kahdeksan vapaaehtoista koki työn raskaaksi ja siten motivaatiota laskevaksi, ja kahden vapaaehtoisen mielestä motivaatiota laskee toiminnan kristillisyyttä.

Avoimia vastauksia muihin syihin motivaatiota laskeviksi tekijöiksi tuli yhteensä 29. Kaksi teemaa korostui näistä vastauksista, koska ne oli mainittu useimmin. Nämä olivat ”oma ajanpuute” ja ”ei mikään”, jotka oli kummatkin mainittu omissa vastauksissaan kuusi kertaa. Kuusi vapaaehtoista siis koki, että heidän motivaatiotaan ei laske mikään ja näin ollen voisi sanoa, että heidän motivaationsa työn suhteen on korkealla.



Mikään ei ole vielä tähän mennessä laskenut motivaatiota  
(Vapaaehtoinen, mukana toiminnassa yli vuoden)

Kuudessa vastauksessa mainittiin ajanpuute omista syistä. Näissä vastauksissa kerrottiin muun muassa perheen, ruuhkavuosien ja yksityiselämän ongelmien vievän aikaa niin paljon, ettei ehditä toimia saapaslaisina niin paljon, kuin haluaisi.

Oman vapaa-ajan rajallisuus  
(Vapaaehtoinen, mukana toiminnassa 16 vuotta)

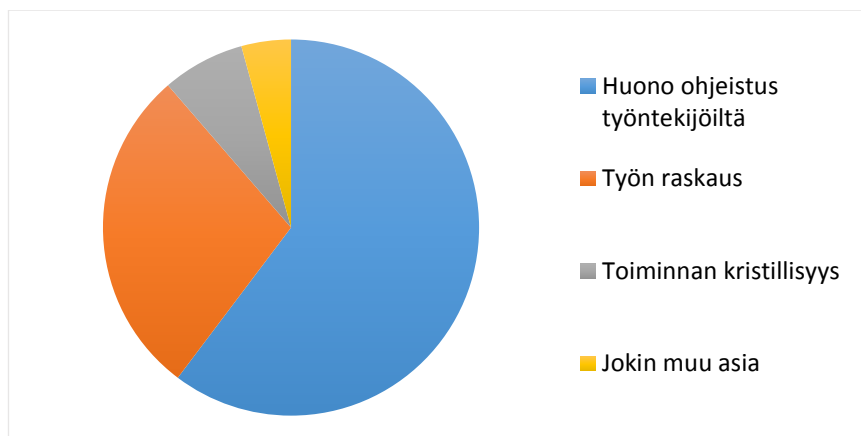
Kun kahdessa vastauksessa oli mainittu toiminnan kristillisyyden laskevan motivaatiota, niin avoimissa vastauksissa mainittiin kerran motivaatiota laskevana tekijänä toiminnan epäkristillisuus. Suuri osa vastauksista liittyi muihin ihmisiin; toisiin vapaaehtoihin ja työntekijöihin. Esimerkiksi toisten vapaaehtoisten yleisen negatiivisuuden ja tuntemattomaksi jääneiden muiden saapaslaisten kerrottiin laskevan motivaatiota. Eräässä vastauksessa mainittiin myös ristiriitaiset arvot itsellä ja työntekijöillä.

Ristiriidat omien arvojen kanssa ja työntekijöiden vaihtelevat arvot toiminnassa sekä puheissa  
(Vapaaehtoinen, ei ole vielä ollut festareilla)

Työntekijöiltä toivottiin saavan kiitosta useammin sekä käytännön järjestelyjen olevan kunnossa, koska se voi vaikuttaa kohtaamistyöhön.

Käytännön järjestelyt täytyy olla suht ok, että voi keskittyä kohtaamistyöhön (majoitus, mahdollisuus lepoon, ruokailu, pesu)  
(Vapaaehtoinen, mukana toiminnassa 19 vuotta)

Vastauksissa tuli motivaatiota laskevana tekijöinä lisäksi ilmi muun muassa työn vähäisyys ja henkinen raskaus. Välillä ei ole tarpeeksi tekemistä ja työ on raskasta, kun aina ei tiedetä, millaisiin tilanteisiin joudutaan ja millaisia ihmisiä tulee vastaan. Eräs vapaaehtoinen vastasi ”turhautuminen” ja yhdessä vastauksessa mainittiin ”yksittäiset rasittavat ihmiset”.



Kuvio 4. Mitkä tekijät laskevat motivaatiota?

Kysymykseen ”Mikä motivoi sinua tällä hetkellä?”, vastasi 44 vapaaehtoista, mikä oli pienin vastausmäärä kaikista kyselyn kysymyksistä. FestariSaappaan vapaaehtoisia motivoi tällä hetkellä eniten auttaminen, minkä 12 vapaaehtoista (27 %) mainitsi vastauksissaan. Monissa vastauksissa ilmeni muun muassa ”halu auttaa muita” ja ”nuorten kohtaaminen ja auttaminen”. Auttamiseen liittyvissä vastauksissa mainittiin lisäksi motivoivana tekijänä kuudessa vastauksessa myös Saapas-porukka. Näissä vastauksissa Saapas-porukan kerrottiin olevan hyvän ja siinä olevan ”hyvä yhteishenki”.

Auttaminen, monipuolisuus, saapas-ryhmä, Toisinaan ihan vain kadulla kohdatut nuoret

(Vapaaehtoinen, toiminnassa mukana 4 vuotta)

Kymmenessä vastauksessa työn kerrottiin olevan sekä tärkeää että mielekästä. Työn kerrottiin näissä vastauksissa olevan tärkeää ja työtehtävien kiinnostavia. Eräässä vastauksessa työn kerrottiin antavan voimaa myös vapaaehtoiselle itselleen.

Mukava porukka ja tieto, että saadaan yhdessä tehdä tärkeää työtä. Saappaan kautta myös itse saa voimaa jaksaa oman arjen keskellä

(Vapaaehtoinen, toiminnassa mukana 4 vuotta)

Yhdeksän vapaaehtoista (9 %) kertoi motivoivan tekijän tällä hetkellä olevan Saapas-porukan. Saapas-porukka mainittiin motivoivana tekijänä myös kahdeksassa muussa vastauksessa auttamisen ja työn tärkeyden ohella. Saapas-porukka mainittiin ”hyväksi” ja ”mukavaksi” sekä sen kerrottiin olevan ”oranssi perhe”, johon vastaaja koki kuuluvansa. Lisäksi Saapas-porukka mainittiin ”isona perheenä, jossa on hyvä olla”. Yksi vastaajista koki saapaslaisten tukevan toisiaan.

Saapas porukka ehdottomasti, se että koetaan yhdessä ja hankaliskin tilanteista päästään toisiamme tukemalla eteenpäin

(Vapaaehtoinen, toiminnassa mukana 3 vuotta)

Neljässä vastauksessa motivoivana tekijänä tällä hetkellä mainittiin kohtaamiset. Muun muassa sosiaaliset kanssakäymiset ja nuorten kohtaaminen mainittiin näissä vastauksissa. Muita yksittäisiä motivoivia tekijöitä vastauksissa olivat muun muassa uudet haasteet, kesä, ystävät ja kiitosruokailu. Kolme vapaaehtoista kertoi, ettei tällä hetkellä osallistu Saapas-toimintaan. Syitä olivat perhe, paikkakunnan vähäiset tapahtumat, joihin Saapas osallistuu sekä aktiiviuran lopettaminen Palveluoperaatio Saappaalla. Yksi vapaaehtoinen vastasi kysymyseen ”-” – merkillä.

### 11.5 Kristillisyyden vaikutus

Halusimme tutkimuksessamme selvittää, miten paljon kristillisyys näkyy vapaaehtoisten toiminnassa ja miten Palveluoperaatio Saappaan kristillisyys vaikuttaa vapaaehtoisten motivaatioon.

Vastaukset jakautuivat suunnilleen puoliksi, niin että (puolelle vastaajista) kristillisyys ei ollut tärkeä tausta työlle ja toisen puolen mukaan juuri kristillisyys oli työn ydin. Vastauksissa, joiden mukaan kristillisyys ei ollut tärkeää, oli vaihtelua. Osassa vastauksissa vapaaehtoiset toivoivat lisää kristillisyyttä ja harmittelivat

sen vähyyttä. Osa taas oli sitä mieltä, että kristillisyys ei näy toiminnassa ollenkaan ja se on vain hyvä. Tämä vaihtelu ja vastakkainasettelu oli kiinnostavaa, sillä osalle vastaajista kristillisyys oli selvästi tärkeää ja osa oli mukana muista syistä.

42 % vastauksista mainittiin lähimmäisenrakkaus. Ihmiset kohdataan samanaarvoisina hänen taustastaan riippumatta. Kahdessa vastauksessa vapaaehtoiset kertoivat kertovansa mielellään, että Palveluoperaatio Saappaan toiminta on kirkon toimintaa, mutta hengellisistä asioista puhutaan vain, jos nuori itse tahtoo puhua. Kohtaamisen kirkko-julkaisun mukaan lähimmäisenrakkaus on kirkolle voimanlähde ja tehtävä. Kirkon tulee etsiä avuntarvitsijat, jotka eivät itse voi löytää kirkkoa. (Kohtaamisen kirkko 2014, 22.) Vastaajien mukaan FestariSaappaassa tehtävä työ on kohtaamista ja läsnäoloa.

Neljälle vastaajalle Palveluoperaatio Saappaan kristilliset arvot luovat vankan pohjan omalle toiminnalle. Kun arvot ovat kunnossa, ei kristillisyydestä tarvitse enää puhua itse työssä.

Joskus väki odottaa, että vetäistään Raamattu repusta ja aletaan saarnaamaan, mutta yllättyvät positiivisesti kun hokaavat, että kristillisyys ja usko on myös konkreettista, kohtaamista ja käten työtä. Mun mielestä jako menee loistavasti kun usko on vahvasti mukana itse koulutustyössä ja turvana taustalla, mutta kentällä uskonto ei näyttele roolia.

(Vapaaehtoinen, toiminnassa mukana 19 vuotta)

Vastaukset kristillisyyden vaikutuksesta ja roolista luokiteltiin neljään eri luokkaan: Ei mitään vaikutusta, Ei mitään vaikutusta, mutta enemmän pitäisi olla, Lähimmäisenrakkaus, Jotain muuta.

Vastauksissa oli täysin kielteisiä vastauksia koskien kristillisyyden roolia ja vaikutusta. Osassa vastauksissa vapaaehtoiset kertoivat, että ovat tyytyväisiä siihen, ettei kristillisyys tule esiin. Kaikki saavat olla sellaisia kuin ovat ja kristillisyyttä ei

tyrkytetä. Osa vastaajista kertoi kuuluvansa kirkkoon, mutta FestariSaappaan toiminnassa he ovat ”tavallisia toimistotyöntekijöitä”. Nostimme näistä kielteisistä vastauksista muutaman erityisen kiinnostavan omaksi luokakseen: Ei mitään vaikutusta, mutta enemmän pitäisi olla. Niissä vastaajat kertoivat toivovansa enemmän kristillisyyttä toimintaan, esimerkiksi hartauksia ja rukouksia.

Ei mitenkään. Hartauksia ei enää pidetä alkuun ja loppuun, ei rukouksilla, eikä Jumalasta puhuta. Ainoat kristilliset keskustelut saappaassa muistan käyneeni asiakkaiden kanssa. Haluaisin vähintäänkin alku- ja loppuhartaudet takaisin rukouksineen, sillä Jumalan työtähän me siellä kaduilla tehdään.

(Vapaaehtoinen, mukana toiminnassa 3 vuotta )

Niin kuin edellä jo mainitsimme, monessa vastauksissa puhuttiin lähimmäisenrakkaudesta. Raamatussa Jeesus opettaa: ”Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi” (Matt. 22:39) ja ” Tee muille niin kuin toivoisit itsellesi tehtävän.” (Matt. 7:12) Lähimmäisenrakkauden perusta löytyy siis jo sieltä. Nykypäivänä sillä on monia eri muotoja ja tässä tutkimuksessa halusimme tutkia sitä, onko FestariSaapas yksi niistä muodoista. Vastauksien perusteella näin on ja suuri osa tekee ja jaksaa työssä juuri muiden auttamisen ja lähimmäisenrakkauden antamalla voimalla.

## 12 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytteemme tutkimuskysymykset olivat:

Mitkä asiat motivoivat FestariSaappaan vapaaehtoisia?

Miten Palveluoperaatio Saappaan kristillisyyden vaikutus vapaaehtoisten motivaatioon?

Tutkimuksen tarkoituksena oli siis selvittää kyselylomakkeen avulla Palveluoperaatio Saappaan festivaaleilla toimivien vapaaehtoisten motivaatiota sekä kristillisyyden näkymistä heidän motivaatiossaan. Kyselyssä kysyimme muun muassa vapaaehtoisten toimintaan osallistumisen syistä, motivaatiota ylläpitävistä ja laskevista tekijöistä, heidän saamastaan avusta ja tuesta, sekä kristillisyyden vaikutuksesta heidän motivaatioonsa.

Kyselyn tulosten perusteella FestariSaappaan vapaaehtoisia motivoi erityisesti toiminta itsessään, koska se koetaan tärkeäksi. Vastauksista ei kuitenkaan tullut ilmi, miksi toiminta on vastaajien mielestä tärkeää ja mikä siitä tekee tärkeää. Saapas-toiminnassa motivoivat myös muut vapaaehtoiset. Muiden vapaaehtoisten kerrottiin muun muassa olevan tuki, jonka avulla selvittää hankalustakin tilanteista. Saapasta kuvailtiin myös perheenä, mikä mielestämme kuvaa kyseiselle vapaaehtoiselle Saapasta ja muita vapaaehtoisia turvallisina ja läheisinä ihmisinä. Vapaaehtoiset kokivat kuuluvansa yhteisöön ja osallisuuden merkitys oli suuri. Jämsénin ja Pyykkösen (2014) mukaan osallisuuden merkitys ihmiselle näkyy hänen identiteetissään ja elämänhallinnassaan. Tärkeää osallisuudessa on luottamus, sitoutuminen ja kuulluksi tuleminen (Jämsén & Pyykkönen 2014, 11.) Erään vapaaehtoisen mukaan motivaatiota kuitenkin laskee joskus muiden vapaaehtoisten negatiivisuus ja toisen vapaaehtoisen mukaan se, että muut vapaaehtoiset ovat jääneet tuntemattomiksi. Myös auttaminen korostui isona tekijänä motivaatiota ylläpitävänä tekijänä. Vastausten perusteella vapaaehtoiset haluavat auttaa muita, erityisesti nuoria.

Kyselyn tulosten mukaan Palveluoperaatio Saappaan vapaaehtoisia ohjaa vahvasti sisäinen motivaatio. Kuuluvaisen (2015) mukaan ihminen, joka toimii sisäisen motivaation kautta pitää omia aikaansaannoksiaan innostavina ja motivoivina. (Kuuluvainen 2015, 45–46.) Tämä on nähtävissä Saappaan vapaaehtoisten toiminnassa, koska vastausten perusteella he muun muassa pitävät työtään tärkeänä ja mielekkäänä ja korostivat auttamisen merkitystä.

Toisen tutkimuskysymyksen avulla halusimme selvittää, miten Palveluoperaatio Saappaan kristilliset arvot vaikuttivat vapaaehtoisten motivaatioon. Palveluoperaatio Saappaan teologian mukaan vapaaehtoiset tiedostavat tekevänsä kirkon työtä ja hyväksyvät Saappaan teologiset arvot (Palveluoperaatio Saapas 2016, 14–15). Vastauksissa tämä ajatus näkyi yhden vastaajaryhmän kohdalla, jonka mielestä kristillisyys on tärkeää ja jopa koko toiminnan pohja. Toinen ja kolmas ryhmä olivat kummatkin sitä mieltä, että kristillisyys ei tule esiin toiminnassa, mutta vaihtelua oli sen mukaan, oliko tämä tilanne vapaaehtoisten mielestä hyvä vai pitäisikö kristillisyyden roolin olla suurempi.

Suurimmaksi yhdistäväksi tekijäksi nousi lähimmäisenrakkaus. Lähimmäisenrakkaus määritellään jo Raamatussa ja se on yksi kirkon ja kirkon jäsenten tehtävistä. Vastauksissa näkyi viitteitä teoriassa esitellyistä Palveluoperaatio Saappaan työskentelyn tavoitteista. Saapas-vapaaehtoiset tunnistivat itsenä kirkon työntekijöiksi, vaikka eivät tuokaan sitä aina esiin käytännön työskentelyssä.

Opinnäytetyön tulosten mukaan Palveluoperaatio Saappaan festivaaleilla toimivat vapaaehtoiset ovat pääosin tyytyväisiä työhönsä. Jotta vapaaehtoisten motivaatiota voitaisiin ylläpitää, täytyy kiinnittää huomiota erityisesti Saapas-ryhmien toimivuuteen. Kun muut Saapas-vapaaehtoiset ovat tuttuja, on myös työskentely mielekkäämpää. Kyselyssä mainittiin motivaatiota laskeviksi tekijöiksi muun muassa huonot puitteet ja huono sää. Koska säähän ei voida vaikuttaa, täytyy vapaaehtoisille järjestetyt puitteet olla erityisen hyvin huomioitu. Kun esimerkiksi vapaaehtoisten majoitukseen, ruokailuun ja ohjeistukseen on panostettu ja perusolosuhteet ovat kunnossa, on heidän helpompaa tehdä työtään.

Kristillisyyden merkitystä Palveluoperaatio Saappaan toiminnassa voitaisi mielestämme lisätä jo vapaaehtoisten koulutuksen yhteydessä. Kun vapaaehtoiset ovat jo koulutusvaiheessa tietoisia Saappaan teologisista lähtökohdista, voi heidän olla helpompaa peilata näitä kristillisiä arvoja omaan toimintaansa vapaaehtoisina. Kristillisyyttä ja sen vaikutusta on vaikea mitata, sillä jokainen kokee sen yksilöllisesti. Tämän vuoksi vapaaehtoisten koulutuksessa kannattaakin tuoda selkeästi esille, mitä kristillisiä arvoja Palveluoperaatio Saappaalla on.



## 13 POHDINTA

### 13.1 Opinnäytetyön eettisyys ja luotettavuus

Opinnäytetyön eettisyyden tavoitteena on ihmisten kunnioittaminen, tasa-arvoinen vuorovaikutus ja oikeudenmukaisuuden korostaminen. Opinnäytetyöprosessissa eettisyys tarkoittaa sitä, miten työntekijät ja ohjaaja suhtautuu työhön ja niihin henkilöihin, joihin tutkimus kohdistuu. (Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010, 11–13.)

Omassa työssämme eettisyys ja luotettavuus näkyvät tutkimusmenetelmän valinnassa ja vastausten käsittelyssä. Opinnäytetyömme tutkimusmenetelmänä käytimme Webropol -sivuston valmista kyselylomakemallia, jota muokkasimme tarpeidemme mukaan. Kyselyyn vastattiin anonyymisti ja vastaukset tuhoetaan heti opinnäytetyön valmistuttua.

Pohdimme kyselyyn tulevia kysymyksiä yhdessä, ja kysyimme mielipidettä myös Palveluoperaatio Saappaan erityisnuorisotyön sihteeriltä, Ville Viljakaiselta. Halusimme kyselyn olevan sellainen, että siihen olisi mahdollisimman helppo vastata ja näin ollen kyselyyn valikoitui sekä monivalintakysymyksiä että avoimia kysymyksiä. Pyrimme valitsemaan kysymyksiä, jotka antavat meille parhaiten tietoa. Kyselyn eettisyyteen on voinut vaikuttaa aikaisempi kokemuksemme Saapas-vapaaehtoisena toimimisesta festivaaleilla. Kun tiedossamme oli jo ennestään, millaista Palveluoperaatio Saappaan vapaaehtoisena toimiminen on, on se mahdollisesti vaikuttanut niihin asioihin, mikä meitä on kiinnostanut kysyä kyselyssämme.

### 13.2 Omia ajatuksiamme opinnäytetyön tuloksista

Kyselyn vastauksia oli mielekästä lukea ja niiden analysoiminen oli tuloksellista. Vastauksissa oli paljon vaihtelua ja kiinnostavinta oli nähdä, kuinka Saapas-toiminta pitää otteessaan. Kyselyyn vastanneet vapaaehtoiset olivat olleet mukana toiminnassa eripituisia pätkiä, mutta kaikkien motivaatio linkittyi jollain tapaa lähimmäisen rakkauteen.

Kysyimme vapaaehtoisilta keneltä he saavat tarvittaessa tukea työhönsä. Teoksessa Kauan sä aiot olla siinä (2012) Kaartinen-Koutaniemi puhuu siitä, kuinka tärkeää vapaaehtoisille annettu tuki on. Vaikka vapaaehtoiselta puuttuu useimmiten koulutus ja työkokemus, heidän tulee saada samaa ammatillista tukea kuin työntekijät. Vapaaehtoistyöstä ei myöskään saa tulla työalue, josta voidaan työvoimapulassa palkata.

Yksi riski tulosten luotettavuudessa on kristillisyyden näkökulma. Kristillisuus on jokaiselle henkilökohtaista ja yksilöllistä, ja siksi siitä on haastavaa tehdä kattavia päätelmiä.

### 13.3. Oma ammatillinen kehittyminen

Opinnäytetyöprosessin aikana huomasimme, että parin kanssa työskentely oli meille toimivaa ja antoisaa. Pystyimme työskentelemään hyvin sekä yhdessä että itsenäisesti, ja työnjako toimi hyvin. Myös ajatustenvaihto onnistui helposti ja saimme vertaistukea toisiltamme. Suunnittelemamme aikataulu piti ja saimme työn valmiiksi ajoissa. Olemme tyytyväisiä työskentelyymme ja hyödynsimme työssä monipuolisesti osaamistamme.

Opinnäytetyöhön liittyy keskeisesti lähteiden monipuolinen hyödyntäminen. Prosessin aikana lähdekriittisyytemme parani ja opimme etsimään lähteitä myös laajemmin. Suurin osa lähteistä löytyi koulumme kirjastosta, mutta hyödynsimme myös Nuorisotiedon kirjastoa ja nettilähteitä. Käytimme opinnäytetyössämme vain suomenkielisiä lähteitä. Vieraskielisten lähteiden käyttö olisi voinut antaa

monipuolisempia näkökulmia, mutta mielestämme suomenkieliset lähteet olivat riittäviä. Teimme tämän valinnan, koska vieraskielisten lähteiden käytössä on väärinymmärtämisen ja – tulkitsemisen riski.

Tutkimusmenetelmänä kysely oli helppo toteuttaa ja huomasimme, kuinka hyödyllinen ja informatiivinen se on. Tulemme varmasti hyödyntämään menetelmää tulevaisuudessakin. Tavoitteenamme oli saada 30 vastausta, mutta iloksemme vastauksia tuli jopa 48. Näin saimme laajemman otoksen FestariSaappaan vapaaehtoisista ja tutkimuksemme tuloksista luotettavimpia.

Koko prosessin ajan hyödynsimme aikaisempaa opintojen aikana saatua osaamistamme ja koemme kehittyneemme prosessin aikana myös ammatillisesti eri tavoin. Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetenssien (2016) mukaan sosionomi (AMK) osaa muun muassa toimia ihmis- ja perusoikeussäädösten, sosiaalialan arvojen sekä ammattieettisten periaatteiden mukaisesti. Lisäksi hän osaa edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä asettua heikommassa asemassa olevien yksilöiden ja ryhmien asemaan. Kriittisen ja osallistavan yhteiskuntaosaamisen periaatteiden mukaan sosionomi (AMK) osaa analysoida epätasa-arvoa ja huono-osaisuutta sekä osaa edistää kansalaisten osallisuutta. (Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetenssit 2016.) Tutkimuksemme myötä olemme kehittyneet lisää ammatillisesti ja opimme esimerkiksi eri tutkimusmenetelmien käytöstä ja toimimaan tutkimus- ja kehittämistyön eettisten periaatteiden mukaisesti sekä pohtimaan tutkimuksemme eettisyyttä ja luotettavuutta jo sen suunnitteluvaiheessa.

#### 13.4 Tutkimuksen käyttö ja jatkotutkimus

Opinnäytetyön tutkimusta käytetään suoraan Palveluoperaatio Saappaan toiminnan kehittämisessä. Tulokset huomioidaan erityisesti uuden ja päivitetyn vapaaehtoiskoulutusmateriaalin valmisteluvaiheessa. (Ville Viljakainen 2017.) Opinnytyksen jatkotutkimusaiheiksi nousivat kiinnostus tarkempaan tyypittelyyn vapaaehtoisten osalta. Vapaaehtoisten vastausten perusteella heistä voidaan luoda yksittäisiä tyyppiesimerkkejä, joita voidaan vertailla toisiinsa.

Toinen jatkotutkimus aihe nousi seminaarista ja sen tarkoitus olisi tutkia, sitä miten Palveluoperaatio Saappaan arvojen kristillisyyden merkitys vapaaehtoisille koetaan alueittain eri Saapas-ryhmissä.

## LÄHTEET

- Diakonia-ammattikorkeakoulu 2010. Kohti tutkivaa ammattikäytäntöä. Viitattu 5.11.2017. <file:///C:/Users/ewe/Downloads/Kohti%20tutkivaa%20ammattik%C3%A4yt%C3%A4n%C3%B6%C3%A4.pdf>
- Euroopan komissio 2011. Päätös vapaaehtoistyön teemavuodesta. Viitattu 26.4.2017. <http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2009:0254:FIN:FI:PDF>
- Harju, Aaro 2005. Kansalaisyhteiskunta vapaaehtoistoiminnan innoittajana. Teoksessa Marianne Nylund & Anne Birgitta Yeung (toim.) Vapaaehtoistoiminta: Anti, arvot ja osallisuus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 58-80.
- Harju, Ulla-Maija 2006. Vapaaehtoisuus kirkossa. Teoksessa Kirkkohallitus (toim.) Enemmän kuin työmuoto – Vapaaehtoistoiminta kirkossa. Edita Prima Oy. 16-22.
- Jämsén, Arja & Pyykkönen, Anne (toim.) 2014. Osallisuuden jäljillä. Saarijärvi: Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry
- Kaartinen-Koutaniemi, Jaakko (toim.) 2012. Etsivässä työssä. Kauan sä aiot olla siinä. Helsinki: Nuorten keskus – LK-kirjat.
- Kasari, Juha 2006. Vapaaehtoistyö kasvatuksessa. Teoksessa Kirkkohallitus (toim.) Enemmän kuin työmuoto – Vapaaehtoistoiminta kirkossa. Edita Prima Oy. 58-62.
- Kirkkohallitus 2012. Nuoret seurakuntalaisina. Viitattu 19.9.2017. [http://sa-kasti.evl.fi/sa-kasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/\\$FILE/KH\\_nuoret\\_www.pdf](http://sa-kasti.evl.fi/sa-kasti.nsf/0/D369F10AF9D44A9FC22577A500368BD5/$FILE/KH_nuoret_www.pdf)
- Kirkkohallitus 2014. Kohtaamisen kirkko – Suomen evankelisluterilaisen kirkon toiminnan suunta vuoteen 2020. Viitattu 25.3.2017. [http://sa-kasti.evl.fi/sa-kasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/\\$FILE/253062\\_KKH\\_Kohtaamisen\\_kirkko\\_sisus\\_KORJ.pdf](http://sa-kasti.evl.fi/sa-kasti.nsf/0/9297F603C875C1C8C225770A002E3448/$FILE/253062_KKH_Kohtaamisen_kirkko_sisus_KORJ.pdf)
- Kirkkohallitus 2016. Läsnäolon nuorisotyö – Suomen evankelisluterilaisen kirkon erityisnuorisotyön linjaus. Viitattu 25.3.2017. [http://sa-kasti.evl.fi/sa-kasti.nsf/0/BF864B5C76F30DC7C22576FE002B16D4/\\$FILE/Lasnaolon\\_nuorisotyo-linjaus.pdf](http://sa-kasti.evl.fi/sa-kasti.nsf/0/BF864B5C76F30DC7C22576FE002B16D4/$FILE/Lasnaolon_nuorisotyo-linjaus.pdf)
- Kopperi, Kari 2015. Ristin rakkaus: matka Lutherista suomalaiseen seurakuntaelämään. Helsinki: Kirjapaja.

- Kuuluvainen, Salla 2015. Vapaaehtoistyön johtaminen. Helsinki: Kansalaisfoorumi ry.
- Laitinen, Hanna 2006. Vapaaehtoisen osallistumisen syitä ja selityksiä. Teoksessa Hanna Laitinen (toim.) Tule mukaan: Osallistumisen edellytyksiä järjestötyössä. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Sarja C. Oppimateriaaleja 11, 2006. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy, 6-19.
- Launonen, Pekka 2007. Kirkon nuorisotyö – hengellisen, pedagogisen ja sosiaalisen kolmiyhteys. Teoksessa Tommi Hoikkala & Anna Sell (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä. Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Hakapaino Oy. 78-86.
- Lund, Pekka 2007. Muuttuvan kirkon mukautuva palvelija: Nuorten keskus 1905-2005. Helsinki: Lasten Keskus Oy.
- Luoto, Virva 2017. Jalkautuen kohdataan kivoja, hyviä ja tärkeitä nuoria. Teoksessa Iina Juntunen & Susanna Ylimys (toim.) Askelmerkkejä löytävään nuorisotyöhön. Helsinki: Aseman Lapset ry. 107-112
- Läsnäolon nuorisotyö 2015. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon erityisnuorisotyön missio, visio ja strategia. Viitattu 4.5. [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/BF864B5C76F30DC7C22576FE002B16D4/\\$FILE/Eri-tyisnuorisotyon\\_strategia.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/BF864B5C76F30DC7C22576FE002B16D4/$FILE/Eri-tyisnuorisotyon_strategia.pdf)
- Markkola, Pirjo 2005. Kristillissosiaalinen työ, kansalaisaktivismi ja naiset 1800-luvulla. Teoksessa Marianne Nylund & Anne Birgitta Yeung (toim.) Vapaaehtoistoiminta: Anti, arvot ja osallisuus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 39–57.
- Niemelä, Kati 2014. Kristillisyys ja kristillinen elämäntapa Suomessa tilastojen valossa. Teoksessa Joonas Salminen (toim.) Kristillisyys elämäntapana. Helsinki: Suomalainen teologinen kirjallisuusseura. 9-25.
- Nivala, Mauno 2005. Nuorisodiakonia ja kirkon erityisnuorisotyö. Teoksessa Paananen, Terhi & Tuominen, Hans (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Kirjapaja: Helsinki
- Nuori kirkko ry i.a.a. Saapas. Viitattu 2.10.2017. <http://nuorikirkko.fi/saapas/>
- Nuori kirkko ry i.a.b. Mikä Saapas. Viitattu 2.10.2017. <http://nuorikirkko.fi/saapas/mika-saapas/>
- Nuorisolaki 1285/2016. Viitattu 4.5.2017. <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2016/20161285?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=nuorisolaki#Pidp450366848>

- Palveluoperaatio Saapas 2016. Vapaaehtoisten koulutusmateriaali. Materiaali tekijöiden hallussa.
- Piirainen, Keijo & Kettunen, Aija 2013. Haasteena nuorten vapaaehtoistoiminta – Nuoret kansalaisina-projektiin arviointi. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja. Tampere: Juvenes Print Oy.
- Puuronen, Anne 2014. Etsivän katse. Etsivä nuorisotyö ammattina ja ammatin alan kehittäminen – näkökulmia käytännön työstä. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.
- Riiheläinen, Mikko; Ylimys, Susanna & Juntunen, Iina 2017. Erilainen toimintaympäristö haastaa pohtimaan omia toimintatapoja. Teoksessa Iina Juntunen & Susanna Ylimys (toim.) Askelmerkkejä löytävään nuorisotyöhön. Helsinki: Aseman Lapset ry. 92-94.
- Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006a. Aineisto- ja teorialähtöisyys. KvaliMOTV-menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 24.8.2017. [http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L2\\_3\\_2\\_3.html](http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L2_3_2_3.html)
- Saaranen-Kauppinen, Anita & Puusniekka, Anna 2006b.. Teemoittelu. KvaliMOTV-menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Viitattu 24.8.2017. [http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7\\_3\\_4.html](http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_4.html)
- Sakasti i.a. Vapaaehtoistoiminta osana diakoniaa. Viitattu 1.11.2017.. <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content228507>
- Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetenssit 2016. Viitattu 26.11.2017. [file:///C:/Users/ewe/Downloads/Sosionomi\\_kompetenssit\\_2016.pdf](file:///C:/Users/ewe/Downloads/Sosionomi_kompetenssit_2016.pdf)
- Sosiaali- ja terveysministeriö i.a. Osallisuuden edistäminen. Viitattu 7.10.2017. <http://stm.fi/osallisuuden-edistaminen>
- Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2015. Jokainen on osallinen. Kirkon vapaaehtoistoiminta. Viitattu 28.9.2017. [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F772D7BC236419FAC2257E34002FE352/\\$FILE/Jokainen%20on%20osallinen%20-%20Vapaaehtoistoiminnan%20linjaukset%20lopulliset2015.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F772D7BC236419FAC2257E34002FE352/$FILE/Jokainen%20on%20osallinen%20-%20Vapaaehtoistoiminnan%20linjaukset%20lopulliset2015.pdf)
- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos 2017. Osallisuus. Viitattu 7.10.2017. <https://www.thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/osallisuus>
- Terveysverkko i.a. Motivaatio. Viitattu 7.10.2017. <http://www.terveysverkko.fi/tietopankki/terveysliikunta/motivaatio/>

- Vapaaehtoisuustyö i.a. Viitattu.18.8.2017. <https://www.vapaaehtoistyö.fi/helsinki>
- Vasalampi, Kati 2017. Itsemääräämisteoria. Teoksessa Katariina Salmela-Aro & Jari-Erik Nurmi (toim.) Mikä meitä liikuttaa: motivaatiopsykologian perusteet. Jyväskylä: PS-kustannus, 54–65.
- Webropol i,a, Viitattu 13.9. <https://www.webropolsurveys.com/Surveys/Summary.aspx>
- Viljakainen, Ville 2017a. Sähköposti Nuori kirkko ry:n erityisnuorisotyön sihteerille Ville Viljakaiselta 16.8.2017. Tuloste tekijöiden hallussa.
- Viljakainen, Ville 2017b. Sähköposti Nuori kirkko ry:n erityisnuorisotyön sihteerille Ville Viljakaiselta 23.11.2017. Tuloste tekijöiden hallussa.
- Yeung, Anne Birgitta 2005. Tutkimustyökaluja vapaaehtoisuuden motivaation mysteeriin. Teoksessa Marianne Nylund & Anne Birgitta Yeung (toim.) Vapaaehtoistoiminta: Anti, arvot ja osallisuus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy, 83–103.
- Yeung, Anne Birgitta & Grönlund, Henrietta 2005. Nuorten aikuisten arvot ja osallisuus. Teoksessa Marianne Nylund & Anne Birgitta Yeung (toim.) Vapaaehtoistoiminta: Anti, arvot ja osallisuus. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy. 167-191.



## Liite 1

## Kyselyn saatekirje

Hei vapaaehtoinen!

Olemme kaksi Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijaa, ja tämä kysely on osa opinnäytetyötämme. Pyydämme sinua vastaamaan siihen, kiitos!

Tutkimusaiheenaamme on FestariSaappaan vapaaehtoisten jaksaminen ja työmotivaatio. Keräämme ja analysoimme aineiston Webropol-ohjelman avulla. Haluamme tällä tutkimuksella kerätä käyttökelpoista tietoa sekä tutkimustamme, että Palveluoperaatio Saappaan toiminnan kehittämistä varten. Kysely tehdään nimettömästi ja kun olemme saaneet kyselyyn tarpeeksi vastauksia ja analysoineet ne, tuhoamme aineiston. Vastauksesi ei siis koskaan päädy muualle kuin meidän käyttöömmme.

Tämän tutkimuksen tulokset auttavat Palveluoperaatio Saappaan työntekijöitä kehittämään FestariSaappaan toimintaa. Mitä enemmän saamme vastauksia, sitä enemmän tästä tutkimuksesta on hyötyä juuri sinulle.

Kyselyssämme on kahdeksan (8) kysymystä ja kyselyyn vastataan kerran. Kysymysten aiheet liittyvät omiin kokemuksiisi FestariSaappaan toiminnasta ja toiminnan kristillisyyden vaikutuksesta omaan työhösi vapaaehtoisena.

Jos mieleesi tulee jotain kysyttävää, vastaamme mielellämme!

Kiitos jo etukäteen vastauksestasi tähän tutkimukseen!

Ystävällisin terveisin,

Marja Kortekangas ja Eeva-Riitta Arffman

Marja Kortekangas"

0503224437

marja.kortekangas@gmail.com

Eeva-Riitta Arffman

044 2833372

eevariitta.arffman@gmail.com

## Liite 2

## Webropol-kysely

**1) Kuinka pitkään olet toiminut vapaaehtoisena Saappaan festivaalitoiminnassa?**

**2) Mikä sai sinut lähtemään mukaan Saapas-toimintaan?**

- a) ystävät
- b) halusin auttaa muita ihmisiä
- c) halusin osallistua seurakunnan vapaaehtoistoimintaan
- d) jokin muu asia, mikä?

**3) Mitkä asiat työssäsi vapaaehtoisena saavat sinut motivoitumaan?**

- a) Saapas-porukka
- b) koen toiminnan tärkeäksi
- c) toiminnan kristillisyyttä
- d) jokin muu asia, mikä?

**4) Mikä laskee motivaatiotasi?**

- a) huono ohjeistus työntekijöiltä
- b) työn raskaus
- c) toiminnan kristillisyyttä
- d) Jokin muu asia, mikä?

**5) Mikä motivoi sinua tällä hetkellä toiminnassa?**

**6) Miten Palveluoperaatio Saappaan kristillisyyttä näkyy toiminnassasi Saappaan vapaaehtoisena?**

**7) Keneltä olet tarvittaessa saanut tukea ja apua työssäsi?**

- a) muilta vapaaehtoisilta
- b) Saapas-ohjaajilta
- c) seurakunnalta
- d) jostain muualta, mistä?

**8) Miten Palveluoperaatio Saappaan kristillisyyttä vaikuttaa motivaatioosi?**

- a) se kasvattaa motivaatiotani
- b) se ei vaikuta motivaatiooni
- c) se vähentää motivaatiotani